

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt:

Kdo si hraje, nezlobí

© CZ.1.07/1.1.02/02.0008

Metodika Taneční oddělení folklorního tance

ZUŠ Lubomíra Ligase s.r.o.
Horní náměstí 393, 696 81 Bzenec
Tel. 518384291, mail: lubomir@sendme.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZUŠ Lubomíra Ligase Bzenec

Označení učebny a kanceláře

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt:

Kdo si hraje, nezlobí

© CZ.1.07/1.1.02/02.0008

Pro koho byl projekt určen?

- Žáci ZŠ v Jihomoravském kraji

Jaké hlavní aktivity byly obsahem projektu?

- Výtvarný obor se zaměřením na počítačovou grafiku
- Kytarový soubor
- Taneční oddělení folklorního tance

Kdo projekt realizoval?

- Základní umělecká škola Lubomíra Ligase, s.r.o.

Kdo byli partneři projektu?

- ZŠ Moravský Písek
- ZŠ Tvarožná Lhota
- ZŠ Žeravice

Vyhodnocení projektu:

- V rámci realizace projektu (červenec 2010 – červen 2012) byl vytvořen „Dům umělecké praxe“ v Kulturním domě ve Bzenci. Jedna učebna byla vybavena notebooky se speciálními grafickými a hudebními softwary, včetně přístupu na internet a interaktivní tabulí. Inovativním prvkem projektu bylo zavedení ICT do uměleckých oborů: Výtvarný obor se zaměřením na počítačovou grafiku; Kytarový soubor; Taneční oddělení folklorního tance.
- Inovované výukové moduly uměleckých oborů si vybralo celkem 145 žáků ZŠ v Jihomoravském kraji.
- Kromě vlastní výuky proběhly v rámci projektu také odborné stáže v „Domě umělecké praxe“, kterých se zúčastnilo celkem 172 žáků ZUŠ a partnerských škol.

Kde získáte více informací:

ZUŠ Lubomíra Ligase s.r.o., Horní náměstí 393, 696 81 Bzenec
Tel. 518384291, mail: lubomir@sendme.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo projektu	CZ.1.07/1.1.02/02.0008
Název projektu	Kdo si hraje, nezlobí
Název příjemce	ZUŠ Lubomíra Ligase Bzenec

TANEČNÍ ODDĚLENÍ FOLKLORNÍHO TANCE

Doporučený počet žáků:	16 - 30
Věk žáků:	6 - 15 let
Taneční praxe:	36 hodin
Práce ICT:	4 hodiny
Měsíční hodinová dotace celkem:	40 hodin

Čestné prohlášení

Výuka s komponentou ICT byla dodržena v požadovaném počtu 40 hodin za školní rok.

Podpis statutárního zástupce:

*Taneční projev přináší dětem radost,
rozvíjí jejich pohybové předpoklady a muzikálnost,
podporuje jejich prostorové cítění a pěstuje v nich
kreativní schopnost uvědoměle ovládat své pohyby.*

Popis realizace:

Naším cílem je v dětech probudit zájem o pohyb, lidovou hudbu a folklorní tanec a dále je vést jak po stránce tělesné, tak i duševní. V hodinách je přihlíženo též k psychickým a fyzickým možnostem dětí, k jejich vývoji a růstu. Folklorní tanec umožňuje žákům prostřednictvím pohybových a tanečních aktivit systematicky rozvíjet jejich tělesné a duševní dispozice. Žáci se seznámí se základy tanečních technik a kroků, naučí se rozvíjet a kultivovat své koordinační, pohybové a kreativní schopnosti. Současně s taneční produkcí a interpretací se žáci učí chápat obsah uměleckého díla a tanečního umění v souvislostech.

Ve výše uvedeném oboru využíváme terénních poznatků i folklorních tanců, tradic a písní vyhledaných na internetu v ITC učebně. Nabyté poznatky slouží k dalšímu zpracování a rovněž jako metodická pomoc při zpracování lidových písní a tanců. Děti tím získávají vědomosti spojené s folklorem a tradicemi jednotlivých regionů. Dostanou se do historie folkloru, odkrývají jeho kořeny. Záměrem vyhledávání informací na internetu je vyvolat u dětí zájem o lidovou kulturu, pramenící nejen z touhy člověka cítit sounáležitost s určitým společenstvím, ale i z touhy poznat kořeny, které pomáhaly formovat naše vztahy k okolnímu světu. Mnohé prvky lidové kultury se v konfrontaci se současným způsobem života mohou samy o sobě zdát dětem zastaralé. Jejich význam spočívá v hodnotách, jež přisuzujeme tradici. Je zapotřebí vědět, že folklór je neodmyslitelná součást kulturního dědictví našich národů a u nás našel svého ocenění, jeho uchování a rozvoje. V našem tanečním oddělení pěstujeme v dětech lásku a úctu k lidové písni a tanci. Jejich základy můžou být dětmi využity v budoucnu při práci lidových souborů písní a tanců.

Program jistě osloví několik dětí, které se začnou věnovat hudbě a tanci a dají tak přednost smysluplnému trávení volného času před nezodpovědnými excesy s rizikovými následky.

Příležitost k vybudování tohoto oboru zároveň otevřela plodný prostor pro improvizální prvky vycházející ze společné hudební kreace zúčastněných. Ti jsou pod lektorským vedením podněcováni k vlastnímu hlasovému vyjádření pramenícímu v elementárních uměleckých strukturách oblastního lidového zaměření.

V jednotlivých tanečních kombinacích na lidové a dětské písničky si děti k tanci zpívají a učí se prostorovému cítění. Nedílnou součástí hodiny je také improvizace na dané téma, rozvíjející fantazii a umožňující dětem vlastní pohybovou seberealizaci. Podporujeme schopnosti žáků, zdokonalujeme jejich dovednosti ve zvoleném tanečním oboru a tím se snažíme rozvíjet jejich osobnost a estetické cítění. Dětem je dána příležitost projevit své nadání, které by jinak zůstalo skryto.

Děti získávají základy pohybového vzdělání, které směřuje k plynulému kultivování přirozeného dětského tanečního projevu a k jeho postupnému zdokonalování. To vše formou tanečních her a tanců s využitím dětského smyslu pro fantazii a představivost. Umožňujeme svým žákům poznat krásy tance a pohybu. Tím je posuzován spontánní a přirozený projev, hravost a pružnost, ale i rytmičnost a soustavnost při práci s dětmi v tanečním oboru.

V průběhu studia lidového tance se žáci učí zvládnout základní kroky a charakteristické lidové tance z Kyjovska, Hradištska i z jiných regionů. Jsou vedeni k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně i lidové hudby v nejrůznějších úpravách. Osvojováním tanečního stylu spolu s poznáváním hudebního materiálu se učí chápat kořeny a podstatné rysy naší národní kultury. Výuka je přizpůsobena schopnostem a věkovému složení zúčastněných dětí. Využívání specifík folklorního tance k formování žákovy osobnosti je předpokladem pro harmonický rozvoj žáka, který se prostřednictvím tance stane vnímavějším, bude rozvíjena jeho sociální inteligence a schopnost spontánního projevu i sebekázně.

Nedílnou součástí tanečního oboru folklorního tance je samozřejmě zpěv.

V průběhu hodin si žáci osvojují několik písní z právě zvolené oblasti, a to nejen interpretačně, ale pokouší se také proniknout do jejich hlubší podstaty a užších souvislostí spojených s těmito krajovými hudebními pamětihodnostmi tradiční lidové kultury. V průběhu nácvičky a interpretace jednotlivých písní si žáci všimají jejich specifických hudebních i slovesných kvalit. Vzájemně srovnávají užitý dialekt s prvky nářečí, které žáci znají ze svého rodiště či je sami ovládají. Zpívané písně zahrnují parafráze krajových rytmických a tanečních idiomů a jeho nekomplikovanost má zdůraznit lidovou provenienci a střídmost vyjádření.

UČEBNÍ PLÁNY - LIDOVÝ TANEC

Učební plán oboru FOLKLORNÍ TANEC

Učební plán (pro studenty 1. – 7. ročníku ZUŠ)

Předmět	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Folklorní soubor 1		3	3	3	3	3	3	3
Folklorní soubor 2		3	3	3	3	3	3	3
Folklorní soubor 3		3	3	3	3	3	3	3
SIBELIUS (výuka v notačním programu)		1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin		10	10	10	10	10	10	10

UČEBNÍ OSNOVY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ TANEČNÍHO OBORU – LIDOVÝ TANEC

Základní studium I. Stupně:

1. ročník

Taneční průprava

Žák

- dle svých schopností zvládá optimální držení těla v základních polohách ve statické a kinetické podobě
- pojmenuje jednotlivé části těla – pánev, trup, páteř, hlava...
- zvládá základní taneční kroky – poskok, přeskok, přísuný krok, křížený krok
- orientuje se v prostoru, udržuje formaci

Taneční praxe

Žák

- se dokáže prezentovat společným vystoupením před publikem
- reprezentuje školu na veřejných tanečních vystoupeních

Lidový tanec

Žák

- zvládne orientaci v prostoru – chůzi v zástupu, v kruhu
- zvládne jednoduchý kolový tanec
- umí taneční chůzi vpřed s nášlapem přes patu na celé chodidlo

2. ročník

Taneční průprava

Žák

- dle svých schopností zvládá optimální držení těla v základních polohách ve statické a kinetické podobě

- pojmenuje jednotlivé části těla – pánev, trup, páteř, hlava...
- zvládá základní taneční kroky – poskok, přeskok, přísuný krok, křížený krok
- orientuje se v prostoru, udržuje formaci
- reaguje na základní změny tempa, rozliší čtyřčtvrtový takt

Taneční praxe

Žák

- dokáže se prezentovat společným vystoupením před publikem
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev

Lidový tanec

Žák

- dokáže spojit chůzi s hudbou
- zvládne i složitější kolový tanec se změnami směru do stran, dovnitř i vně kruhu
- zvládne taneční běh vpřed ve vázaném kruhu
- umí poskočný krok v rytmu = krok + skok

3. ročník

Taneční průprava

Žák

- dle svých schopností zvládá optimální držení těla v základních polohách ve statické a kinetické podobě
- pojmenuje jednotlivé části těla – pánev, trup, páteř, hlava...
- zvládá základní taneční kroky – poskok, přeskok, přísuný krok, křížený krok
- orientuje se v prostoru, udržuje formaci
- reaguje na základní změny tempa, rozliší tříčtvrtový a čtyřčtvrtový takt

Taneční praxe

Žák

- dokáže se prezentovat společným vystoupením před publikem
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev

Lidový tanec

Žák

- umí dupavé přeměnné kroky se sníženým těžištěm v podřepu
- zvládá složitější kolový tanec
- umí základní držení v páru – pohyb do boku
- zvládá chůzi v páru (postoj bokem k sobě) vpřed i vzad

4. ročník

Taneční příprava

Žák

- dle svých schopností zvládá optimální držení těla v základních polohách ve statické a kinetické podobě
- pojmenuje jednotlivé části těla – pánev, trup, páteř, hlava...
- zvládá základní taneční kroky – poskok, přeskok, přísunný krok, křížený krok
- orientuje se v prostoru, udržuje formaci
- reaguje na základní změny tempa, rozliší tříčtvrťový a čtyřčtvrťový takt

Taneční praxe

Žák

- dokáže se prezentovat společným vystoupením před publikem
- na tvorbě tanečních skladeb se i podílí vlastními nápady
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev

Lidový tanec

Žák

- zvládá točení v páru – dupák
- umí polku v páru
- ovládá přísunný krok v páru vpřed i vzad

5. ročník

Taneční praxe

Žák

- na tvorbě tanečních skladeb se i podílí vlastními nápady
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev
- rozezná základní taneční styly

Současný tanec

Žák

- umí rytmicky vyjádřit třídobé takty, synkopy a trioly
- interpretuje delší pohybové vazby na místě i na volnosti
- dokáže provést daný pohyb v různých dynamických odstínech a v různých tempch
- podílí se na tvorbě choreografie a hledá společně s ostatními pohybové a výrazové prostředky

Lidový tanec

Žák

- podle svých schopností zvládá krok natřásaný – natřásaná chůze vpřed, natřásaná polka
- ovládá změnu míst v páru, změnu partnerů v páru

6. ročník**Taneční praxe**

Žák

- na tvorbě tanečních skladeb se i podílí vlastními nápady
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev
- rozezná základní taneční styly

Lidový tanec

Žák

- umí v páru přeměnný krok, poskočný krok
- točí se v páru bokem k sobě, v zavřeném držení a uplatňuje různé krokové variace
- reaguje na pohyb partnera
- chlapec zvládá jednoduché zvedačky partnerky – držení pod pažema, výskok partnerky koleno na stehno partnera

7. ročník**Taneční praxe**

Žák

- na tvorbě tanečních skladeb se i podílí vlastními nápady
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev
- rozezná základní taneční styly

Lidový tanec

Žák

- dokonale se orientuje v prostoru a zvládne i složitou choreografii
umí vymyslet nějakou krokovou variaci
- podílí se svými nápady na choreografii
- zvládá rychlé točení v páru – čardáš
- dokáže reagovat na změnu rytmu při doprovodu živé cimbálové muziky

Roční časový plán

Názvy písní a tanců na období trvání projektu

	Tématický celek	Písničky	Tance - skladby
1	Řemesla	Třeba su já malá	Dětské tance
2	Řemesla	Čí sú to husičky	Podoba pasení husí
3	Řemesla	Naša tetka říkávala	Prvky tance „Na zelenej lúce“ - párový
4	Řemesla	Zima bylo, bláto bylo	Strání
5	Řemesla	Šenkérečko, nalej vína	Sedlácká
6	Řemesla	Muzikanti, došel sem k vám	Sedlácká
7	Řemesla	Kyjovské kněžské	Kostelecký farář
8	Řemesla	Kyjovské kněžské	Počkej, šelmo kněže
9	Řemesla	Kyjovské kněžské	Chodí kněz po dvoře
10	Řemesla	Vy řezníci, řemesníci	Kyjovská řeznická - párový
11	Řemesla	Vy řezníci, řemesníci	Kyjovská řeznická
12	Řemesla	Šohajku, zlá rasa	Vrtěná - párový
13	Řemesla	Směje sa mně každý chlapec	Vrtěná - párový
14	Řemesla	Čerešničky	Dívčí tanec - kola
15	Řemesla	Išla Marýna	Dívčí tanec - kola
16	Řemesla	Dycky jsem ti povídala	Hucká - párový
17	O víně	Bednář	Šátková - párový
18	O víně	Všeci lidi sa mě ptajú	Šátková - párový
19	O víně	Šel zahradník	Šátková - párový
20	O víně	Zdalo sa ně zdalo	Hucká - párový
21	O víně	V tej našej zahrádce	Dívčí tanec - kola
22	O víně	Malovali, nocovali	Dívčí tanec - kola
23	O víně	Stojí Kača pro Šentyši	Dívčí tanec - kola
24	O víně	Pod horú jatelinka	Dívčí tanec - kola
25	O víně	Bzenčané sú veselí	Párový
26	O víně	Pod starým hradem	Tanec, choreografie
27	O víně	Píme vínečko	Přípravka, text na zpěv
28	O víně	Co sa ty dívčino	párový
29	O víně	Kdyby nebylo bývalo	párový
30	O víně	Robila som u murárů, robila	Dívčí zpěvy - kola
31	O víně	Bednářské	Zpěvy - tanec
32	O víně	A já pořád kdo to tluče	Zpěvy - tanec

Využití ICT v Tanečním oddělení folklorního tance

V rámci realizace projektu Kdo si hraje, nezlobí, byl připraven inovační učební program, který umožnil učitelům a žákům v tanečním oddělení získat nejen dovednosti v práci na PC, ale i nově připravovat a zpracovávat metodické materiály a inovovat učební postupy.

Abychom zajistili kvalitní výuku žáků, museli jsme nejprve proškolit učitele tanečního oddělení, kteří se s touto formou výuky doposud nesetkali. Učitelé prostudovali nejnovější literaturu, která se k problematice váže. Absolvovali pod vedením odborníka praktický výcvik v programu Sibelius.

Pro výuku byla využívána počítačová učebna ICT, která se také používá na výuku počítačové grafiky ve výtvarném oboru v domě umělecké praxe.

Nové postupy a technologie, které nabízí PC program Sibelius, umožnily učitelům a žákům nenásilnou a zábavnou formou proniknout do oblasti tvorby notového záznamu. Naučili se zaznamenat melodie písní do notových záznamů.

Velký důraz byl kladen na výběr lidových písní z oblasti Bzenecka. Byl proveden průzkum v archivačních zdrojích. Žáci i učitelé hledali zapomenuté melodické odkazy u svých předků a známých a pokoušeli se je zaznamenat novou technologií v programu Sibelius.

Program Sibelius je vhodný pomocník pro žáky mladšího i staršího věku. Žáci prostřednictvím „hry“ nenásilně poznávají noty, notové záznamy a jsou za svou práci odměněni vlastní přehrávkou záznamu. Zaznamenaná melodie se může přehrát tak, jak ji žák sám vytvoří a zaznamená.

Stejně tak učitelé a žáci získávali nové poznatky v oblasti lidových tanců, které se tradují v místní oblasti. Informace získávali prostřednictvím odborné literatury, na webových stránkách nebo se vyptávali u svých rodičů nebo prarodičů nebo u známých.

Nové taneční prvky byly postupně komponovány do tanečních krací, které se proměňovaly v ucelený tanec. Nácvik tanců byl učiteli vždy zaznamenáván na digitální videokameru.

Prostřednictvím tohoto záznamu a jeho rozboru byli žáci motivováni k odstranění nedostatků v tanečních prvcích a ke zlepšení výkonu.

Účinek názorného zobrazení byl posílen projekcí na interaktivní tabuli s možným prolnutím s odkazy na internetu. Učitelům se pomocí této technologie dařilo efektivněji vysvětlovat žákům choreografii lidových tanců na záznamech. Dokázali digitální tužkou opravit protažení paží a vysvětlit správné postoje.

Za velký přínos nové technologie v práci s PC považujeme možnost zpracování dokumentárních materiálů, které zachycují názorné ukázky tanečních prvků lidových tanců, které byly postupně sbírány jako podklady k výuce tanců v tanečním oddělení. Filmové záznamy z výuky tance byly sestřihány do formy dokumentárního filmu o realizaci projektu.

Film je součástí metodických materiálů a je použitelný jako inspirace pro další výuku v oblasti lidových tanců.

Učebna ICT se svým vybavením a prostřednictvím programu PINNACLE STUDIO 12 umožnila učitelům a žákům, získat praktické zkušenosti a hlavně dovednosti, které významně posílily jejich kompetence pro budoucí uplatnění. Význam všech aktivit v tanečním oboru přesahuje rámec vlastní výuky. Charakter vlastní technologie práce s programem a na PC může být chápána jako „hra“, která má ale svá pravidla a výstupy.

Učební osnovy vyučovacích předmětů

Žák v průběhu výuky 1. ročníku ZŠ (I. stupně)

Vyučovací předměty: Základní výuka na PC, základní techniky v notačním programu Sibelius
Počet hodin: 1 hod/týden

- umí pracovat se základním nastavením PC a notačního programu Sibelius
- umí pracovat se základními funkcemi programu
- používá základní obrazové znaky, které nabízí notační program
viz: tabulka

Žák v průběhu výuky 2. ročníku ZŠ (I. stupně)

Vyučovací předměty: Základy zápisu do notové osnovy
Zpracování a úprava melodie
Počet hodin: 1 hod/týden

- intuitivně používá a zkoumá vlastnosti notového zápisu v notačním programu na PC
- umí používat program Sibelius k transpozici tónin
- dodržuje vymezená harmonická pravidla tónika, subdominanta a dominanty
- umí bezpečně pracovat s nástroji notačního programu

Žák v průběhu výuky 3. ročníku ZŠ (I. stupně)

Vyučovací předměty: Zpracování a úprava notového zadání v různých tóninách a využití programu k vytvoření zpěvníku včetně obrazových příloh.
Vytváření notových partitur pro celé orchestry.

Počet hodin: 1 hod./týden

- umí použít daných notových zápisů a podkladů pro tvorbu notových zápisů
- ovládá základní paletu vyjadřovacích prostředků pro kompozici na PC
- rozlišuje lidové melodie z různých regionů a ovládá zkratky, které používají lidoví muzikanti pro zápis do not

Žák v průběhu výuky 4. ročníku ZŠ (I. stupně)

Vyučovací předměty: Vytvoření akordů podle partitury v různých tóninách.
Rozepsání akordových značek.
Vytváření notových partitur pro celé orchestry.

Počet hodin: 1 hod./týden

- umí vyrovnávat hlasy v osnově
- umí přesunout objekty v partituře
- ovládá rychlý převod portů na audio
- umí převádět partitury na PDF soubory

Náplň vyučovacích předmětů – obecně

Výuka v programu Sibelius je obecně koncipována tak, aby vedla žáky k využití PC k zápisu melodií, a uplatňuje znalosti a dovednosti a dovednosti studentů získané ve vyučování hry na nástroj.

Informace ke zvládnutí daného notačního programu. Názorné ukázky k zajištění zpětné vazby od žáků je nutné provádět systematické ověřování nabytých znalostí. Praktická výuka probíhá tak, že každý žák může samostatně pracovat u počítače na zadaných úlohách. V každé probrané části žáci vypracují samostatný notový zápis včetně textu zadané písně.

Žák v průběhu výuky notačního programu

- rozvíjí pozitivní vztah k umění pomocí grafických programů
- dokáže vysvětlit základní principy zpracování grafických informací na počítači
- aplikuje vhodné SW nástroje pro konkrétní typ notového záznamu
- dovede využít nástrojů na zpracování melodie
- dokáže použít zásady pro správnou tvorbu notového dokumentu
- je schopen digitalizovat notové předlohy
- dokáže zpracovat notové předlohy pro účely tisku a prezentace
- porozumí principům zpracování grafických informací na počítači
- dovede využít nástrojů na zpracování notových zápisů k tvorbě a úpravě notových záznamů
- vytváří a upravuje notové zápisy v programu Sibelius
- samostatně řeší zadání
- vyjmenuje pomůcky, materiály a základní techniky, které zná a užívá
- bez obav zapisuje základní melodie na PC
- komunikuje s vyučujícím a žáky na daná témata

Naplň vyučovacích předmětů - jednotlivě po předmětech

Základní výuka na PC, zápis a kompozice v programu Sibelius.

Obecné seznámení s PC, vysvětlení základních funkcí a složení PC.

Žák se naučí základní principy používání PC pro využití v hudebním oboru, práci či tvorbě.

V úvodním roce jde především o prohloubení znalostí v ovládnutí PC a příslušných periférií počítače.

Žáci začínají pracovat se základními programy určenými pro zápis not.

Seznamují se s rozdíly mezi klasickou technikou a sázením not.

Učí se vkládání základních not, dynamických označení a klíčů.

Při práci se používají základní melodie a postupně se přechází k složitějším skladbám až k vytváření partitur pro orchestry.

Témata zápisu melodií se volí přiměřeně k věku a začínajícím znalostem žáků.

Podstatou je stalá hra a objevování funkcí a výhod práce na počítači.

NOTY

Přepnutí mezi režimem vkládání a úpravyN
Vložení notyA-G na počítačové klávesnici
Vložení pomlky0 na numerické klávesnici
Délka noty, posuvky, atd.klávesy numerické klávesnice
Přidání intervaluhorní 1-9, dolní Shift+ 1-9
Přidání notyShift+ A-G
Posun o sekundušipka nahoru/dolů
Posun o oktávuCtrl+šipka nahoru/dolů
Změna na pomlkuDelete nebo Backspace
Varianty panelu klávesniceF7 – F12*
Další varianta panelu klávesnice+ na numerické klávesnici
TranspoziceShift+T

VYTVOŘIT

Takt na konci osnovyCtrl+B
Samostatný taktAlt+B
Hudební klíčQ
Hudební nástrojI
Crescendo/DecrescendoH/Shift+H, pak mezerník/ Shift+mezerník
Předznamenání tóninyK
LinkaL
Orientační značkaCtrl+R
SymbolZ
LegatoS, pak mezerník/Shift+mezerník
Taktové předznamenáníT
TriolaCtrl+3
Nepravdivý rytmický útvarCtrl+2, 3, 4,

NAVIGACE A VÝBĚR

Posun nahoru/dolůPage Up/Page Down
Posun vlevo/vpravoHome/End
Výběr předchozí/následující noty, pomlky atd.šipka vlevo/vpravo
Výběr předchozího/následujícího taktuCtrl+šipka vlevo/vpravo
Výběr noty v akorduAlt+šipka nahoru/dolů
Označení celé partituryCtrl+A
Označení souvisejících objektůCtrl+Shift+A

TEXT

VýrazCtrl+E
TechnikaCtrl+T
Zpěvný textCtrl+L
Akordová značkaCtrl+K
TempoCtrl+Alt+T
Kontextová nabídkaShift+F10 nebo pravý klik myši
Zrušení režimu vkládání not, výběruEsc, (2xEsc)

ÚPRAVY

Krok zpětCtrl+Z
Krok vzadCtrl+Y
Vyjmutí z partitury do schránkyCtrl+X
Kopírování do schránkyCtrl+C
Vložení ze schránky do partituryCtrl+V
Vložení jako zanáškuCtrl+Shift+Alt+V
Kopírování do místa klikuAlt+Klik
Opakování výběruR
Vymazání objektuDelete (Backspace)
Vymazání taktuCtrl+Delete (Backspace)
Posun objektušipka nahoru/dolů/vlevo/vpravo
Posun objektu po větších krocíchCtrl+šipka nahoru/dolů/ vlevo/vpravo
Převrátit směr objektu (nožka, oblouček)X
BarvaCtrl+J
HledáníCtrl+F
Jít na taktCtrl+Alt+G
Jít na stránkuCtrl+Shift+G

ZOBRAZENÍ

PanoramaShift+P
Zobrazení skrytých objektůCtrl+Alt+H
Vzhled partituryCtrl+D
Přepnutí mezi partem a partiturouW
Zvětšení/zmenšení zobrazeníCtrl+/-

PŘEHRÁVÁNÍ

Spuštění/zastavení přehrávánímezerník
Přehrávání od posledního místa zastaveníCtrl+mezerník
Přehrávání od místa označeníP
Rychlý posun zpět/vpřed[/] (závorky)
Vypnout zvuk (zaseknutá nota)Shift+O
Živé přehráváníShift+L
Ukazatel na místo označeníY

SOUBOR PARTITURY

Nová partituraCtrl+N
Otevření partituryCtrl+O
Zavření partituryCtrl+W
Uložení partituryCtrl+S
Uložení partitury pod jiným názvemCtrl+Shift+S
Tisk partituryCtrl+P
Možnosti nastaveníCtrl+,
Ukončení programuAlt+F4, Ctrl+Q

PŘÍLOHA

Dyby ně moja mamička stará

Dyby ně moja, mamička stará
na trávú dala, na trávú dala,

veru bych já jej, veru bych já jej,
nošu nažala, nošu nažala.

Ale ně moja, mamička stará,
na trávú nedá, na trávú nedá,

radši ju sama, radši ju sama,
po poli hledá, po poli hledá.

CD č.1

Vlaštovičky letí,
zvěstují podletí.

Na Svatého Jiří,
vylézají hadi a štíři

Na Jakuba, na Filipa
zelená se každá lípa

Studený máj,
v stodole ráj

Na Svatého Marka,
oharka do járka

Svatý Jiří, na bochník míří

Na Svatého Jána,
otvírá se létu brána

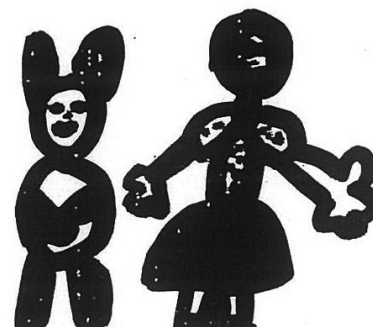
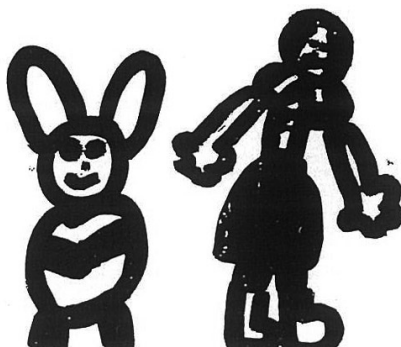
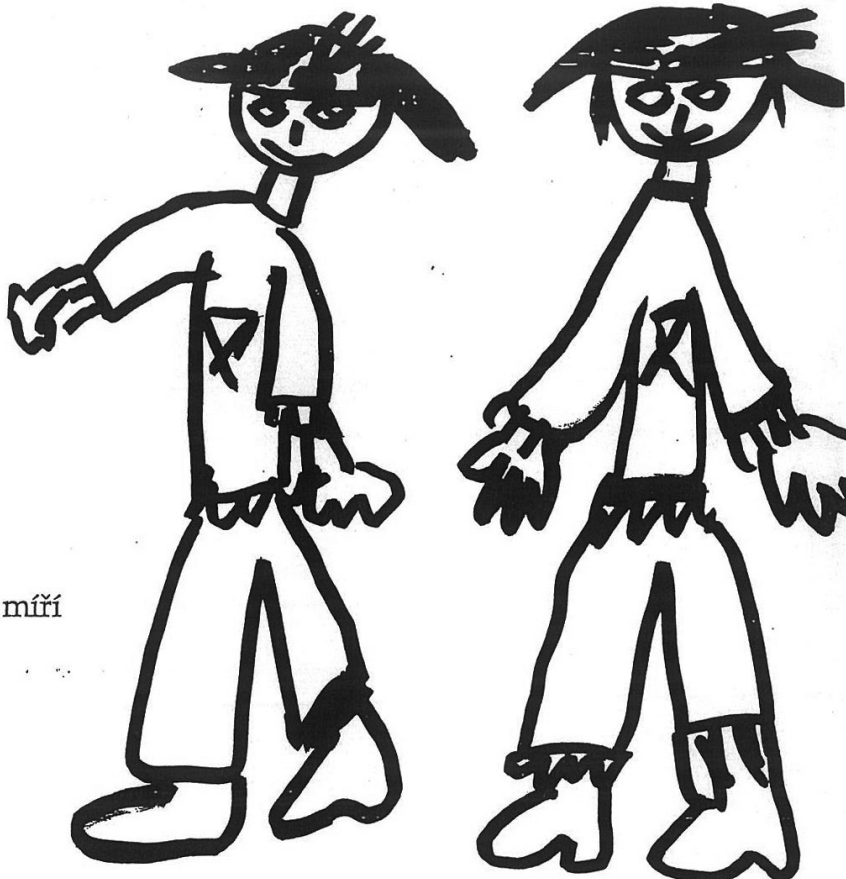
Na Svatého Víta
celou noc svítá

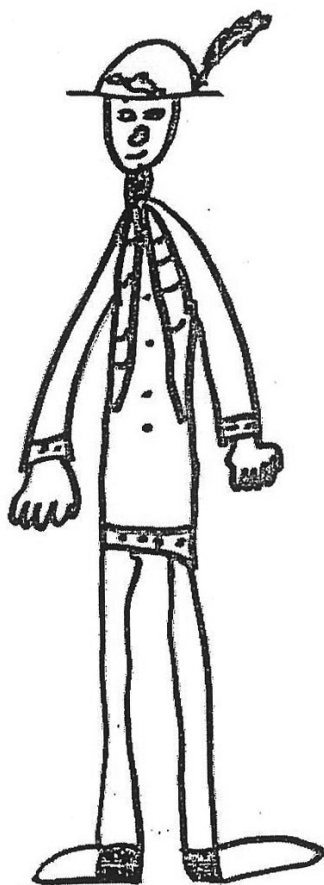
O Svatém Vítě, půl zrna v žitě

Svatá Markyta, hodila srp do žita

Na Svatého Filipa
ječmínek sa ohýbá

Už to žitko dozrává
už hlavěnku pokládá

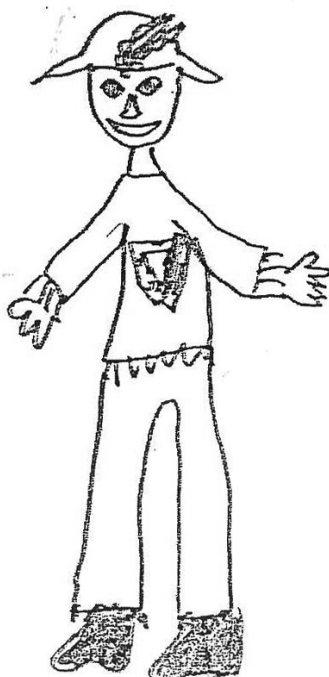
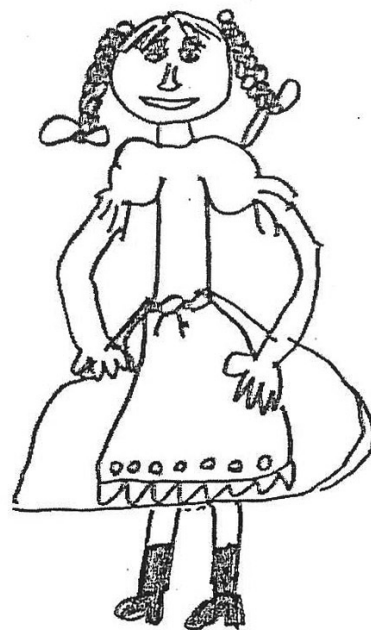

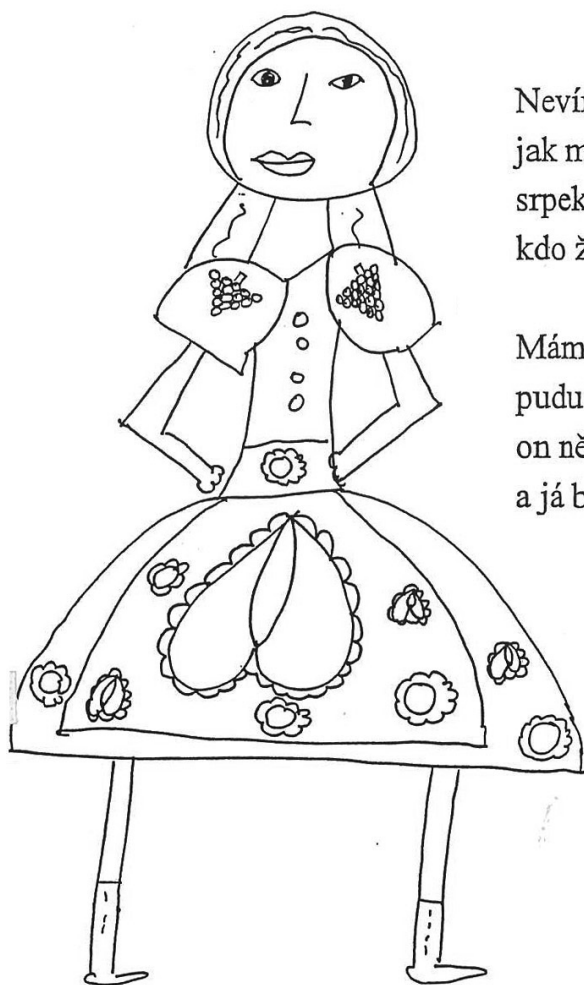
Vy, chlapci, nevíte

Vy chlapci nevíte,
proč vy k nám chodíte.
A já mám zelinku,
pletenu v lelíku.

Vy chlapci nevíte,
proč vy k nám chodíte.
A já mám laskavec
u samých rukávec.

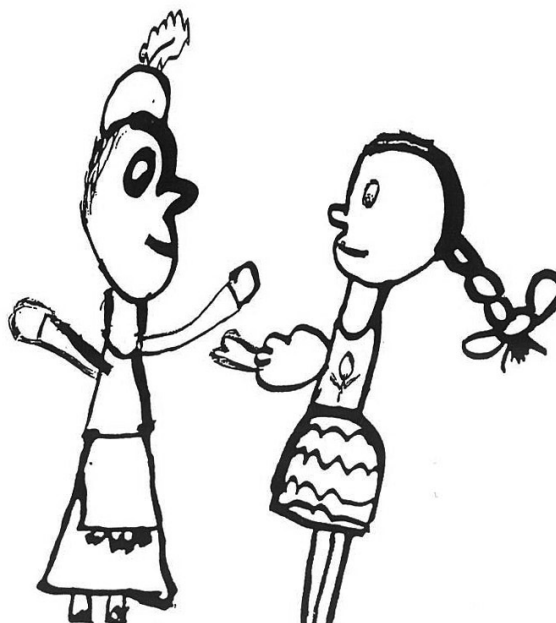
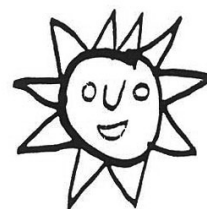
U samých rukávec,
u samej kordulky,
abyste chodili
za mnú do komúrky.

Nevím si já rady

Nevím si já rady,
jak mám nažat trávy,
srpek nový polámaný,
kdo že ně ho spraví.

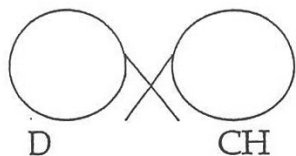
Mám bratra kovára,
puďu k němu zrána,
on ně spraví srpek nový
a já budu ráda.

CD č. 3

A UŽ SME NAŽALI

1. Párové držení

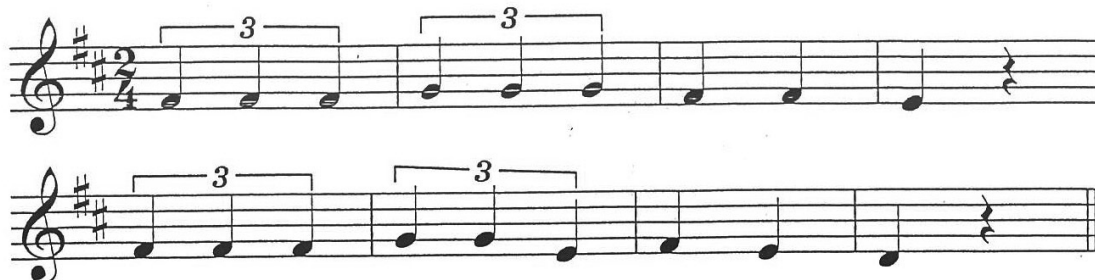
-drží se za ruce a do rytmu zpívané části písničky pohybují rukou střídavě dopředu a dozadu.

2. Dívka uchopí chlapce za rameno, chlapec ji za pas, ruku dopředu. Otáčejí se do rytmu kolem své osy- dívka dopředu, chlapec couvá. Stoupají na patu, z paty na přední část chodidla, do rytmu zadupou. To vše se opakuje 2x.

3. Opět zpívají a pohybují rukou do rytmu .

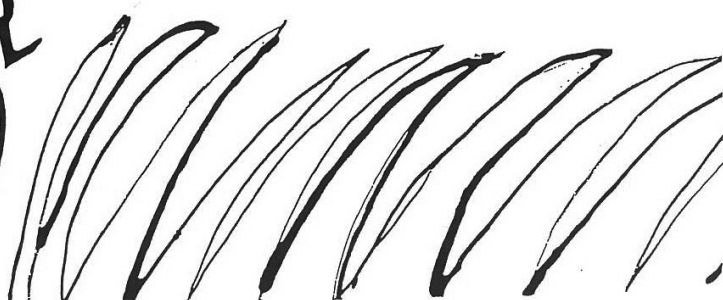
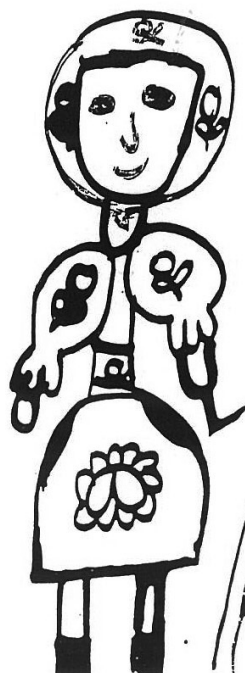
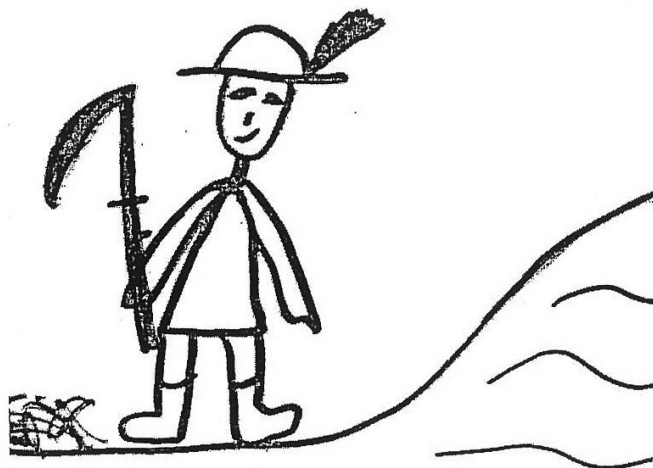
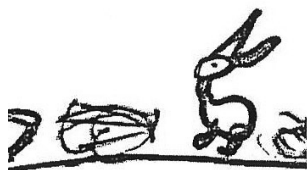
4. Stejně jako č.2, ale jen 1x. Podruhé dívka obchází chlapce ze předu, chlapec zvedne levou ruku.

A už sme našli travičku

Až už sme našli travičku,
včil si zazpíváme pesničku.

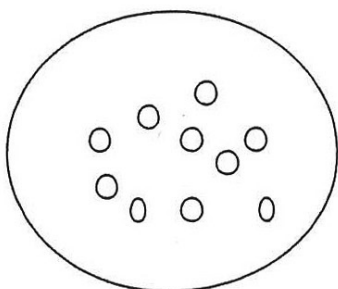
Zahraj ně, hudečku, jak umíš,
šak ty mej noténce rozumíš.

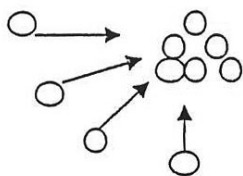
CD č. 4

HAJ, HUSIČKY, HAJ

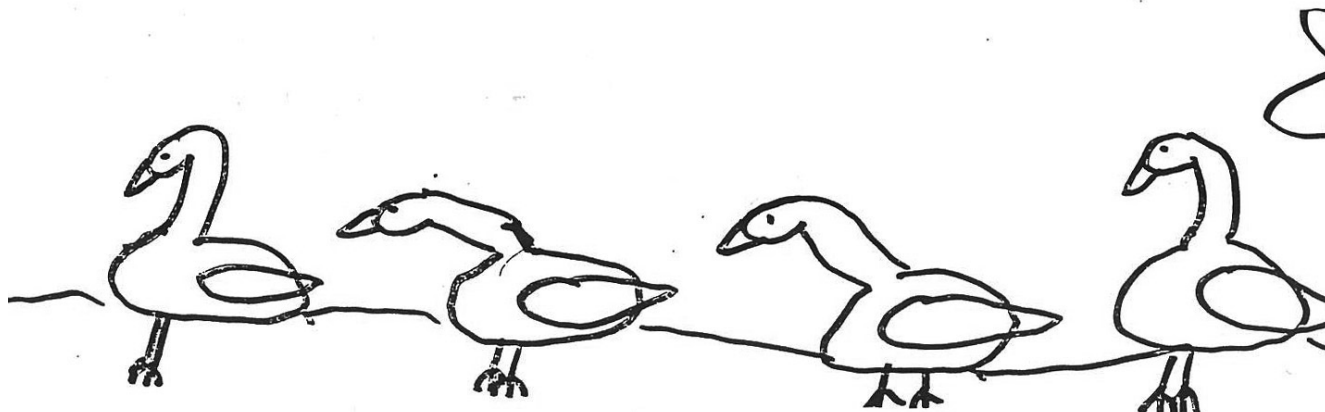
5. Chlapci dělají husy, jsou v dřepu a volně se pohybují po prostoru.
5. Dívky nahánějí chlapce, pohybují rukama dopředu a snaží se je nahnat do středu.

5. Dívky se uchopí za ruce a jdou po kruhu nejdříve vpravo, pak vlevo.
4. Pustí se za ruce a nahánějí husy pohybem rukou dopředu, dozadu.

5. Otočí se kolem své osy -ruce mají v bok-doprava, doleva a zadupou nohama.
6. Opět představuj nahánění husí.

Haj, husičky, haj

Haj, husičky, haj
přes zelený háj.

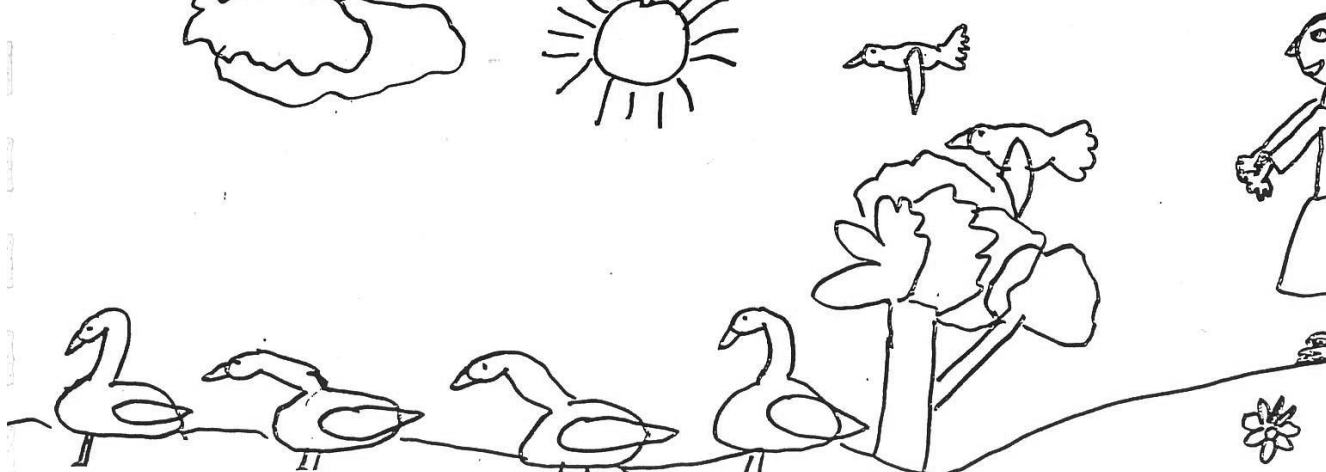
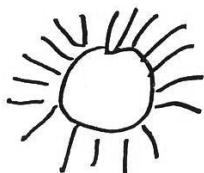
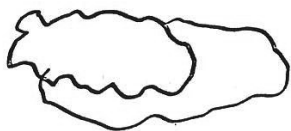
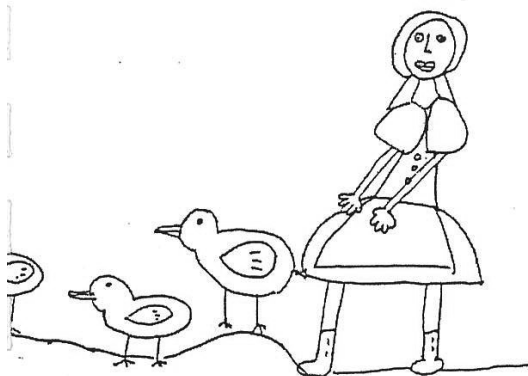
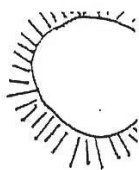
Haj, husičky popelavé,
máte pérka všecky zlaté.

Haj, husičky, haj
přes zelený háj.

Haj, husičky, haj
pod zelený háj.

Až sa husky nazobajú,
na trávniček posedajú.

Haj, husičky, haj
pod zelený háj.

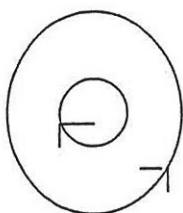

č. 7

TŘEBA SU JÁ MALÁ, MALUŠENKÁ

1. Melodie

- děti utvoří dva kruhy
- vnější a vnitřní
- drží se za ruce a jdou po kruhu do protisměru

2. Zpěv

1. sloka, pustí se za ruce - změni směr.

Dívky ruce vbok, chlapci ruce za zády.

Jdou v rytmu písničky drobnými krůčky na tra la la

- dva úkroky vpravo
- dva úkroky vlevo
- otočí se kolem své osy vpravo
- to vše 2x

3.

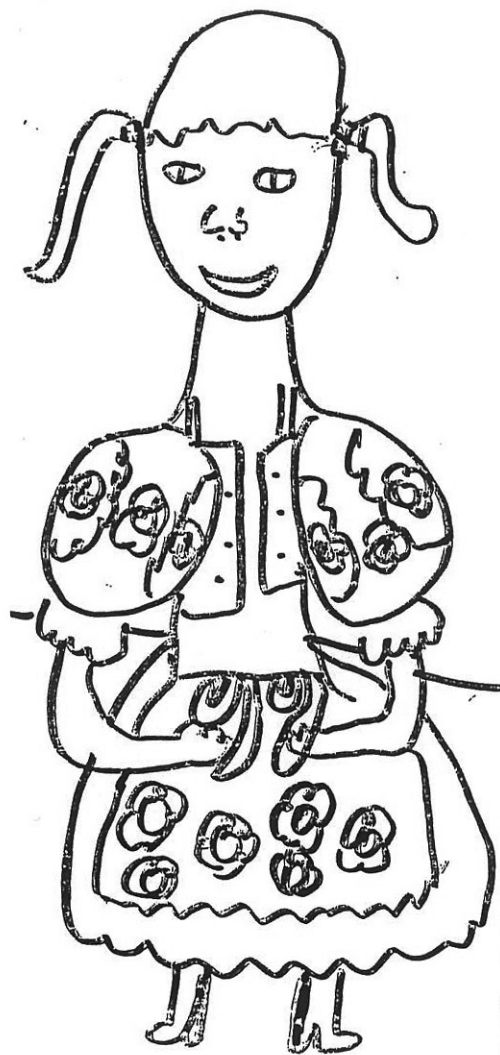
- totéž jako č. 1 - změnit směr

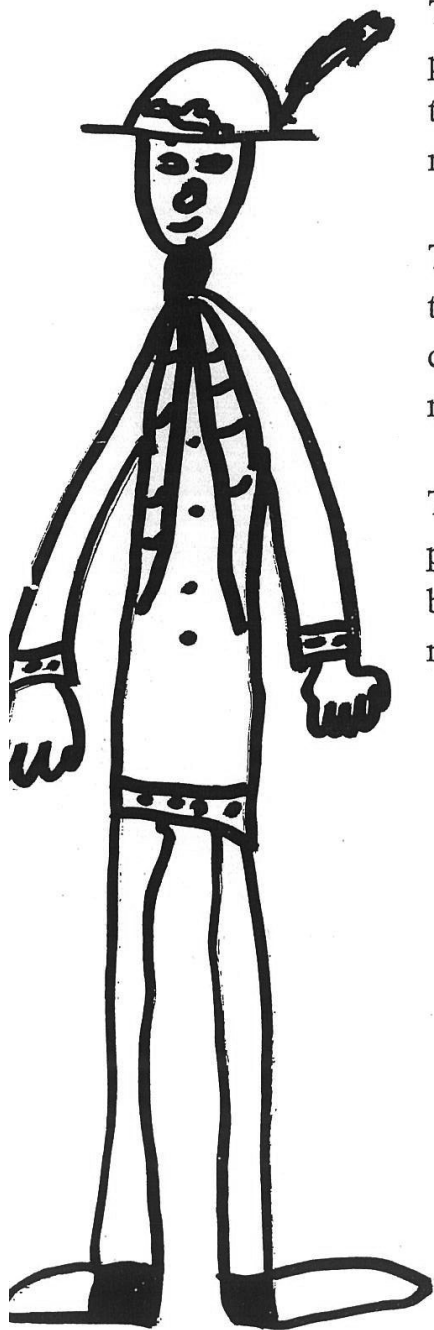
4. Zpěv

- jako č. 2 - změnit směr na cup, cup, cupy, dup - přidupávání

5. Zpěv

- změna směru
- zastaví se - napodobují pohybem buch, buch rukou řízy, říz

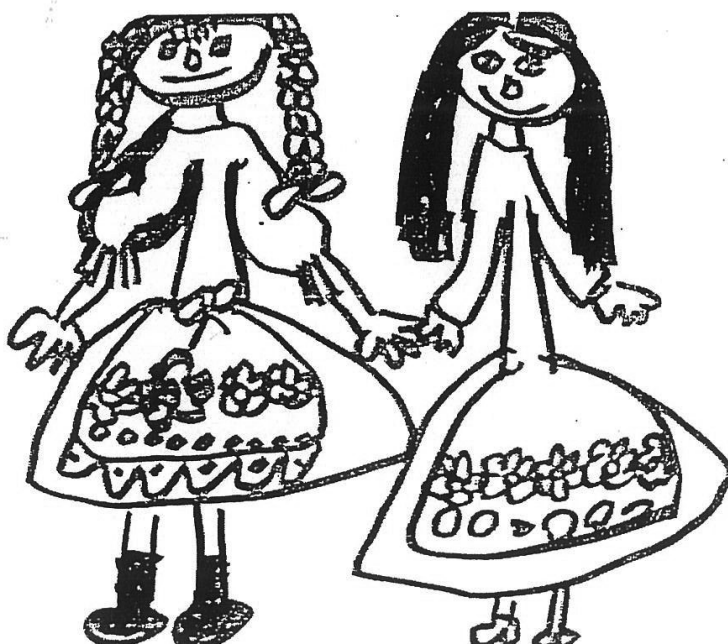

Třeba su já malá

Třeba su já malá, malušenká,
pěsničky ňa učí má maměnka,
tra la, tralala, tra la tralala,
má maměnka.

Třeba su já malá, malušenká,
tancovat ně učí má maměnka,
cup cup, cupidup, cup cup, cupidup,
má maměnka.

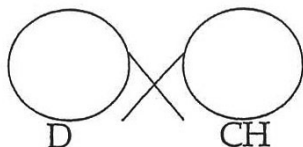
Třeba su já malý pacholíček,
pracovat ně učí můj tatíček,
buch buch, řízi říz, buch buch, řízi říz,
můj tatíček.

CD č. 6

NAŠA TETKA ŘÍKÁVALA

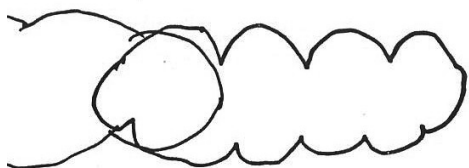
1. Párové držení - zpěv

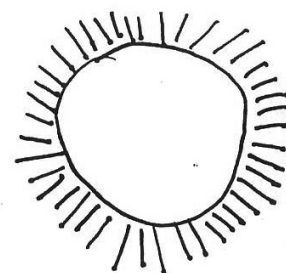
2. Dívka drží chlapce za rameno levou rukou, pravou ruku má vpředu. Chlapec dívku drží pravou rukou v pase a levou ruku má vpředu - drží se s dívkou.
3. Otáčí se kolem své osy drobnými krůčky - dívka couvá 2x. Zадupou do rytmu píšně nohama. Dívka obejde předem dokola chlapce a levou rukou chytne chlapce kolem pasu zezadu. Chlapec zvedne nahoru levou ruku.

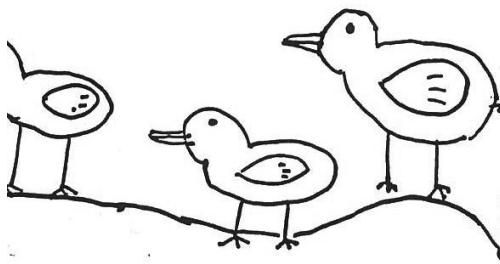
Naša tetka říkala

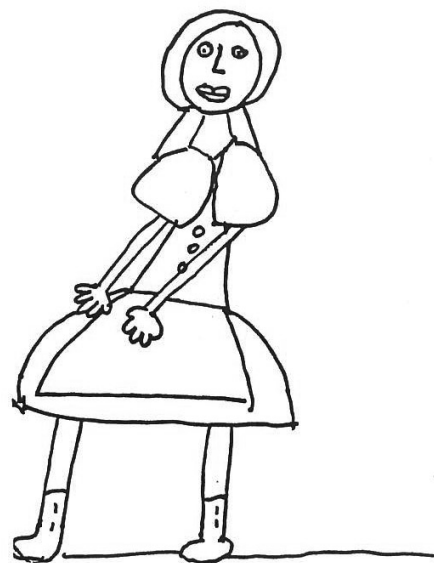
Naša tetka říkala,
abych dobře pásavala.
A já pásat nebudu,
a já od ní pryč puđu.

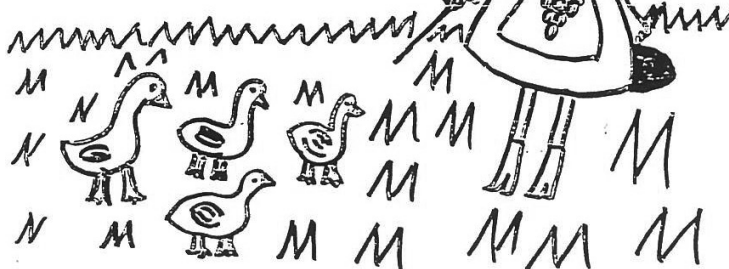
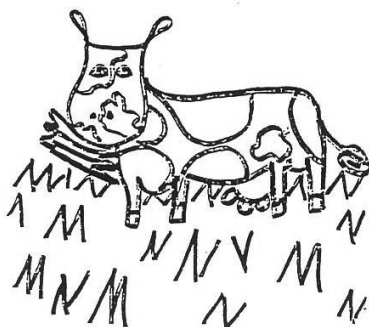
Sáma jídá slécky raky
a mě dává sirovátky.
A já u ní nebudu,
a já od ní pryč půjdu.

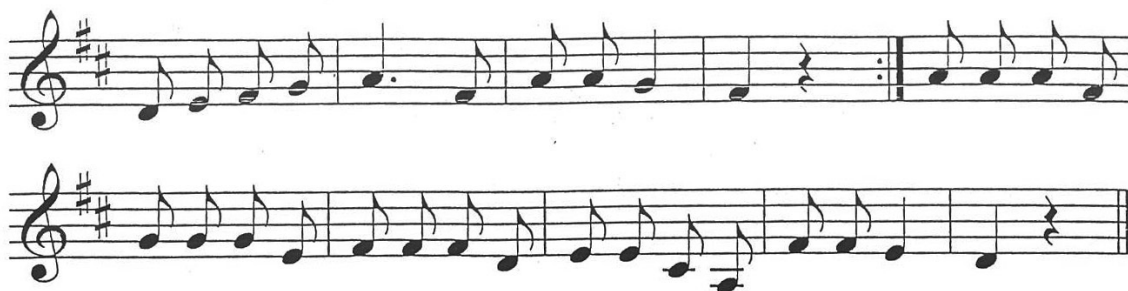
Pije víno ze sklenice
a já vodu ze střevíce.
A já u ní nebudu,
a já od ní pryč půjdu.

Sam jezdí na kočáře,
a já musím jet na káře.
A já u ní nebudu,
a já od ní pryč půjdu.

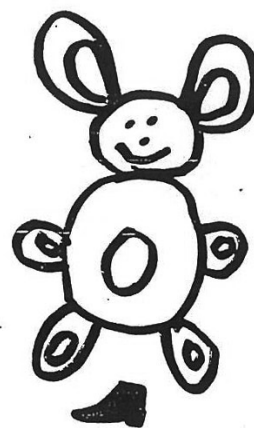
Na zelenej lúce sedí zajúc

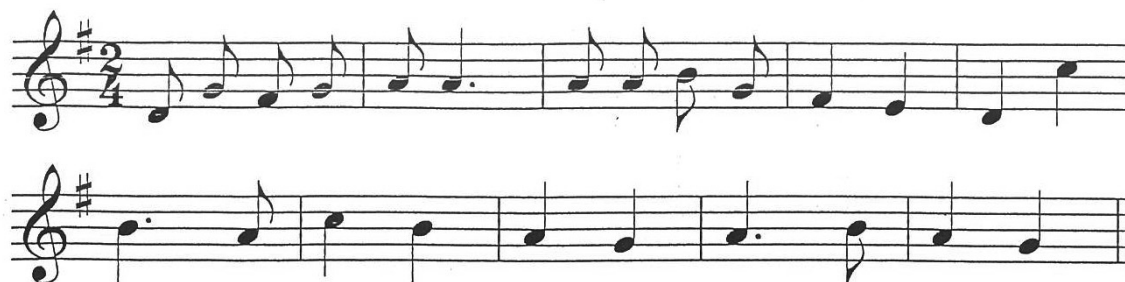

Na zelenej lúce sedí zajúc,
dvúma ušískama naslúchajúc.
Kebych já ty uši mala,
také bych tak naslúchala,
jak ten zajúc.

Na zelenej lúce sedí zajúc,
trema nožičkama preplétajúc.
Kebych já ty nožky mala,
také bych tak preplétala,
jak ten zajúc.

Na zelenej lúce za Hradištěm
tancoval tam zajúc se zajúcem.
Jak nožkama preplétali
a po lúce tancovali,
aj my taky.

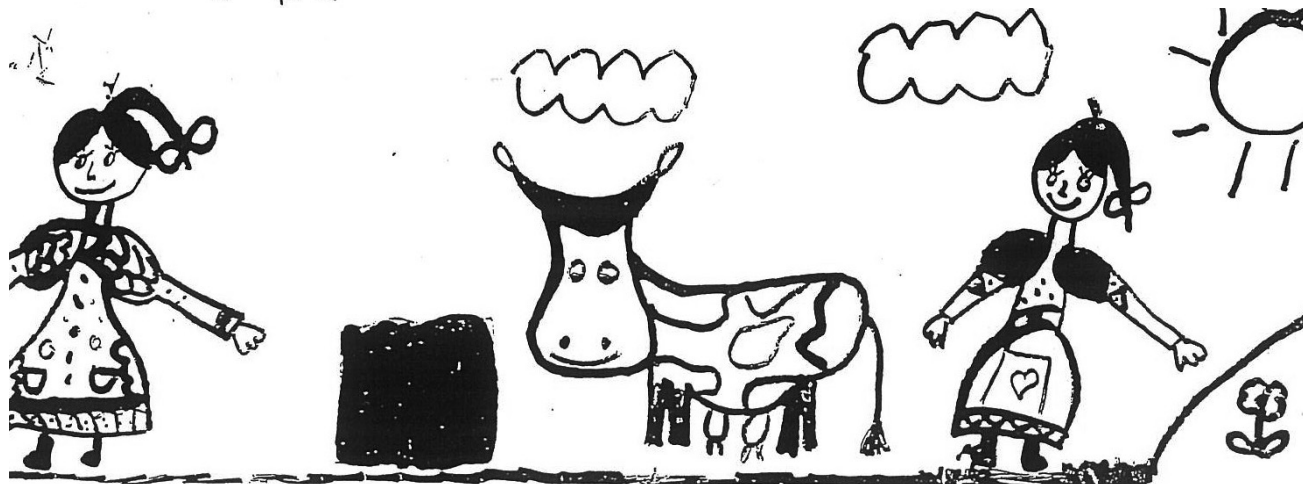
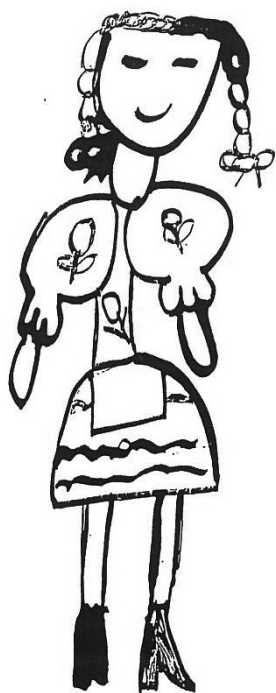
Hnalo dívča krávy

Hnalo dívča krávy,
 hnalo dívča krávy
 z Uher do Moravy,
 z Uher do Moravy.

||: Krávy hore hájkem :||
 ||: dívča se šohajkem :||

||: Krávy za Moravú :||
 ||: voděnky hledajú :||

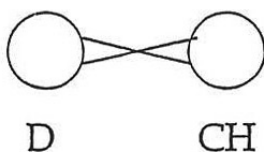
||: Voděnky studenej :||
 ||: Travičky zelenej. :||

NA ZELENEJ LÚCE

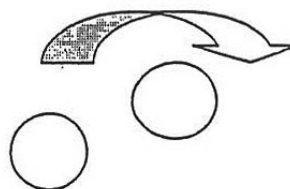
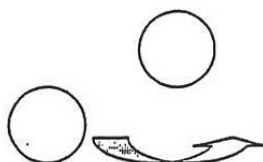
1. Zpěv

- párové držení - volné
- drží se za ruce
- do rytmu písničky rukama dopředu, dozadu
- noha vnější je mírně nakročená

2. Tanec

- chlapec dřepne, dá si ruce nad hlavu - jako, že na uši
- dívka obchází chlapce zepředu, levou ruku nad jeho hlavu
- zezadu, pravou ruku nad jeho hlavu
- do rytmu překládají pravou nohu přes levou, nakonec oběma nohama přidupnou

3. Zpěv

- totéž jako č. 1

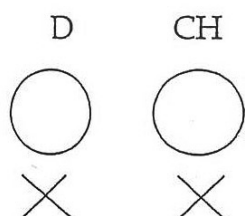
4. Tanec

- dvojice se uchopí za ruce bokem překládají střídavě pravou nohu přes levou a naopak - pomalu totéž ve zrychlené formě

5. Zpěv

6.

- dvojice se postaví čelem dopředu
- dívky ruce vbok, chlapci za zády
- překládají nohy stejným způsobem jako č. 4 - jen ze předu

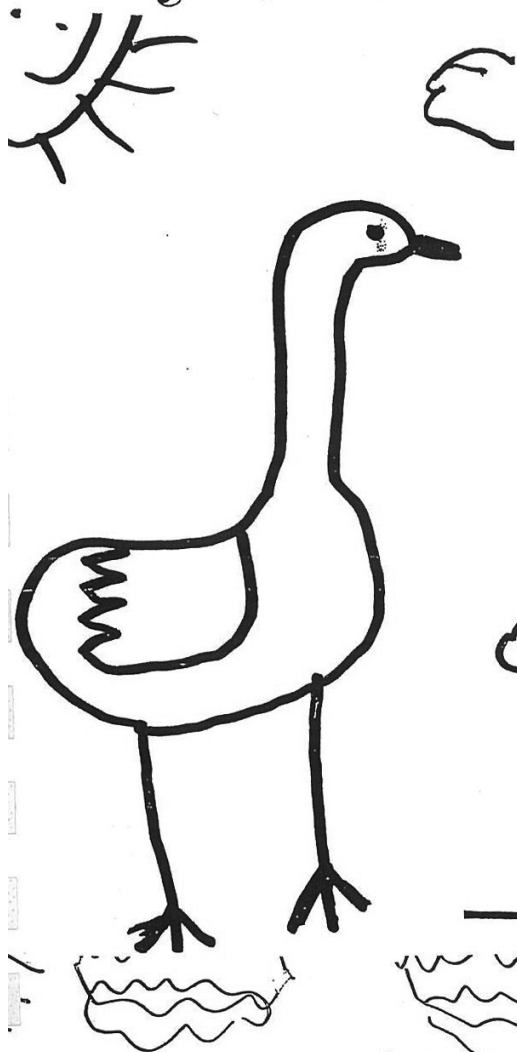

7. Zpěv

8. Párové držení

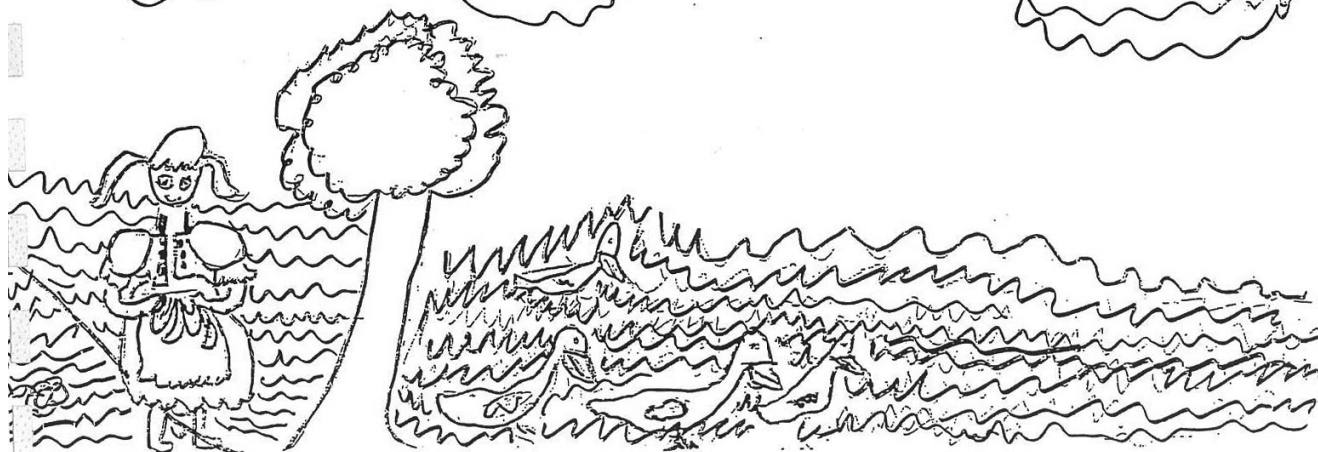
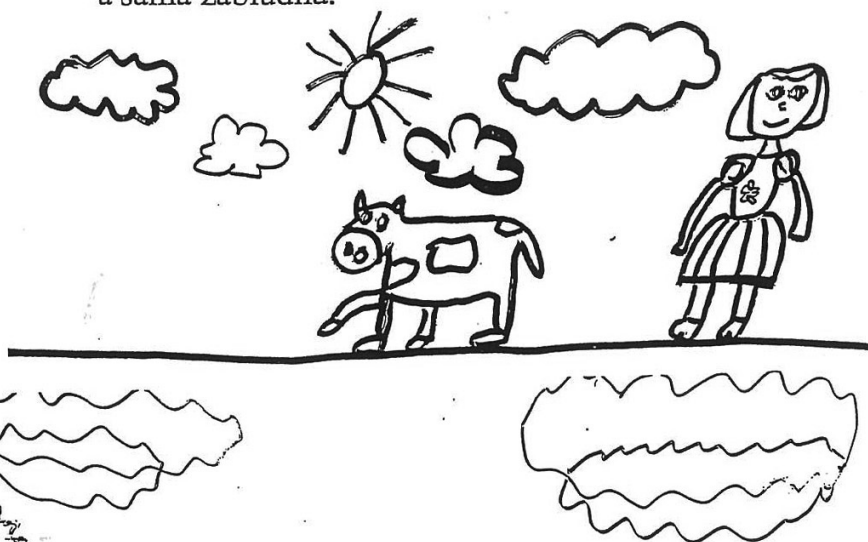
- dívka se otočí zády, uchopí chlapce pravou rukou za jeho levou paži pod loktem
- jdou kolem své osy podřepem vnitřní nohy, otočí se a naopak
- uchopí se za ruce proti sobě a střídají do rychlého rytmu pravou rukou přes levou a naopak

Děvče husy pase

Děvče husy pase,
ja, pěkně nastrojá se.
Husy popelavé,
ja, mají pírka zlaté.

Děvče husy pase,
ja, pěkně nastrojá se.
Husy potratila
a sama zablúdila.

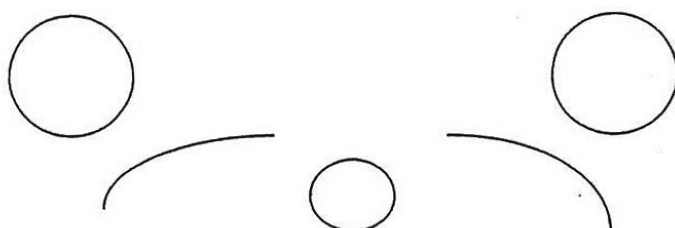

CD č. 13

VALČÍKY

1.

- dívky utvoří 2 kruhy, jdou po kruhu vpravo a vlevo
- chlapci 2 půlkruhy, drží se za ramena
- jeden chlapec s kosou kosí trávu

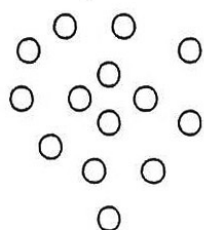

2.

- chlapci zatleskají nad hlavou
- děvčata přiběhnou k chlapcům, chytanou jej za rameno

3.

- mazurkové párové držení
- /:- úkrok vpravo, vlevo :/ 3x a chlapec dívku podtočí
- opakujeme 3x, volné po prostoru
- po čtvrté utvoříme kruh, jdeme stejnými kroky po kruhu

4.

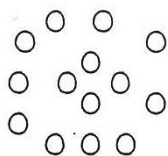
- chlapec pomalu 4x podtočí dívku do malého kruhu

5.

- otočí se k sobě zády
- úkrok vpravo, vlevo 3x opakujeme
- oba se pomalu zády k sobě podtočí

6.

- dívky utvoří uprostřed kruhu karičky, mírným podřepem do rytmu
- chlapci po kruhu, ruce za zády
- 4x pravou nohou nakročí vpravo - oblouček
- 4x levou nohou vlevo

7.

- chlapci tahají dívky do tance
- chytají je za ruce a chtějí s nimi tancovat
- poté tancují volným způsobem valčík, volně po prostoru

8.

- dívky se točí kolem své osy
- chlapci ve výši jejich pasu tleskají a pravou rukou je roztáčí

CD č. 15

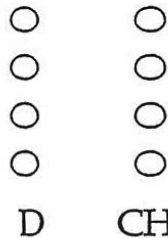
POLKY

1.

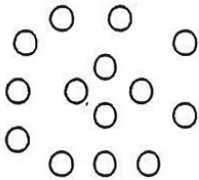
- dívky se drží s chlapci za ruce

2.

- poskočnými kroky : ♠ dívka pravou rukou vbok
 ♠ chlapec levou rukou za zády
 - v řadě za sebou

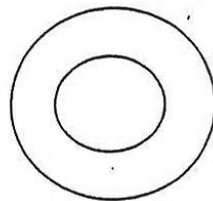

- poskakují do rytmu po kruhu, ruka dopředu a dozadu
 - kruh se uzavírá

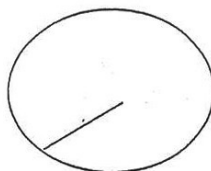
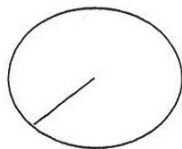
3.

- v kruhu vytvoří 2 kruhy
 - jdou drobnými krůčky do protisměru až se opět setkají ve dvojicích se svým partnerem

4.

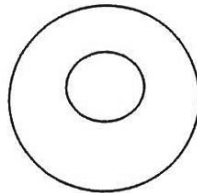
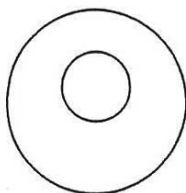
- uchopí se ve dvojici vzadu za ruce, jdou do kruhu
 - nakročí pravou, levou, otočí se ve dvojici

- naposled zůstanou stát po kruhu

5.

- uchopí se za ruce a poskočnými kroky utvoří 2 soustředěné kruhy
- uprostřed tančí dvojice sólo

6.

- zavolá se sólo OBKROČÁK
- dvojice uprostřed přenáší váhu těla z pravé nohy na levou - párové držení
- ostatní tleskají do rytmu

7.

- všichni tančují obkročák

8.

- zavolá se sólo HOVADO
- pravá noha pokrčená dopředu, levá noha natažená dozadu
- nohy se střídají - párový tanec

9.

- všichni tančují hovadí

10.

CD č. 15

POLKY

1.

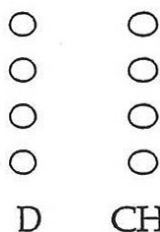
- dívky se drží s chlapci za ruce

2.

- poskočnými kroky : ♠ dívka pravou rukou vbok

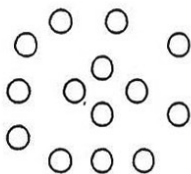
♠ chlapec levou rukou za zády

- v řadě za sebou

- poskakují do rytmu po kruhu, ruka dopředu a dozadu

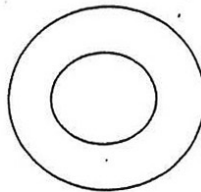
- kruh se uzavírá

3.

- v kruhu vytvoří 2 kruhy

- jdou drobnými krůčky do protisměru až se opět setkají ve dvojicích se svým partnerem

4.

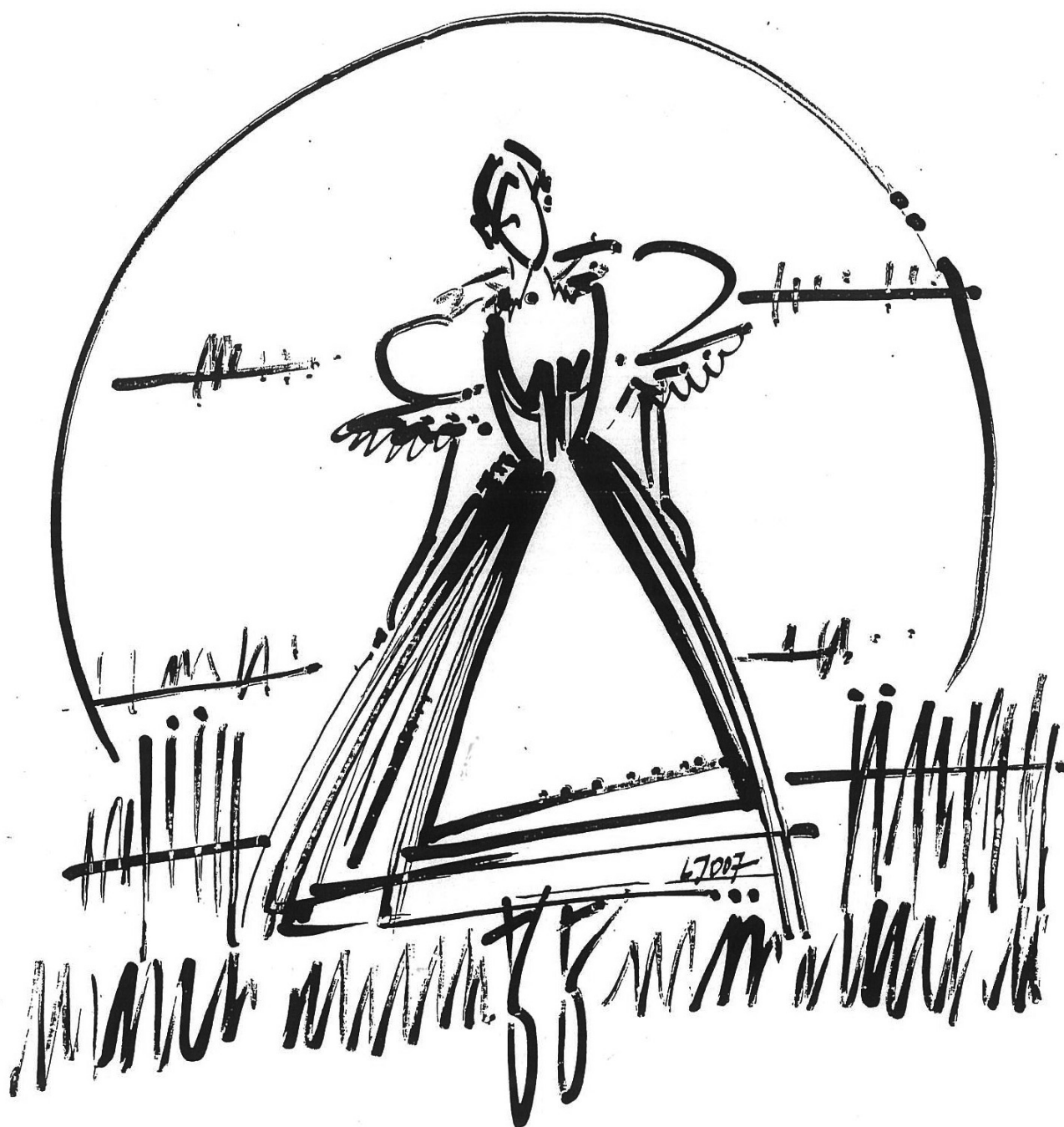
- uchopí se ve dvojici vzadu za ruce, jdou do kruhu

- nakročí pravou, levou, otočí se ve dvojici

- chlapec do dřepu, vyskočí a zvedne ruku
- dívka kolem něj 2x obtančí

11.

- nakonec chlapec nastaví levou ruku, dívka svoji ruku na ni položí a chlapec ji pravou rukou přitiskne - zaplatí

**NOTOVÉ PARTITURY
VYTVOŘENÉ POMOCÍ PROGRAMU SIBELIUS**

TŘEBA SU JÁ MALÁ

SVIŽNĚ

I.
 II.

5
 I.
 II.

8
 I.
 II.

1. TŘEBA SU JÁ MALÁ, MALUŠENKÁ,
PĚSNIČKY ŇA UČÍ MÁ MAMĚNKA
/: TRALA, LA, LA, LA, TRALA, LA, LA, LA
MÁ MAMĚNKA :/

2. TŘEBA SU JÁ MALÁ, MALUŠENKÁ
TANCOVAT ŇA UČÍ MÁ MAMĚNKA
/: CUP, CUP, CUPY DUP, CUP, CUP,
CUPY DUP, MÁ MAMĚNKA :/

3. TŘEBA SU JÁ MALÝ PACHOLÍČEK
PRACOVAT ŇA UČÍ MŮJ TATÍČEK
/: BUCH, BUCH, ŘÍZY, ŘÍZ
BUCH, BUCH, ŘÍZY, ŘÍZ
MŮJ TATÍČEK :/

ČÍ TO HUSIČKY

The musical score is written for two staves, I and II, in 4/4 time. The key signature has one sharp (F#). The first system (measures 1-4) has chords Dm, Gm, A, and Dm. The second system (measures 5-7) has chords D, Hm, E, and A. The third system (measures 8-10) has a D chord. The score ends with a double bar line and repeat dots.

1. ČÍ TO HUSIČKY NA TEJ VODĚ
 CHODIJA SOBĚ PO SVOBODĚ
 /: CO SA DÍVČA NANAHÁŇA
 OD VEČERA AŽ DO RÁNA :/

2. ČÍ TO HUSIČKY NA TEJ VODĚ
 CHODIJA SOBĚ PO SVOBODĚ,
 /: ČÍ BY BYLY MATERINY,
 CHOVALA JICH NA PERINY

HAJ, HUSIČKY HAJ

PŘEDEHRA

The musical score consists of three systems, each with two staves labeled I and II. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Chords are indicated above the staff I.

System 1 (Measures 1-8):
 Staff I: Chords D, A, D, D, E, A, D. Melody: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.
 Staff II: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.

System 2 (Measures 9-16):
 Staff I: Chords D, A, D, D, E, A, D. Melody: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.
 Staff II: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.

System 3 (Measures 17-24):
 Staff I: Chords Em, A, D, E, A, D. Melody: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.
 Staff II: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4.

1. /: HAJ, HUSIČKY, HÁJ
 PŘES ZELENÝ HÁJ :/
 HÁJ HUSIČKY POPELAVÉ
 MÁTE PÉRKA VŠECKY ZLATÉ
 HAJ, HUSIČKY HAJ,
 PŘES ZELENÝ HÁJ

2. /: HAJ, HUSIČKY HÁJ
 POD ZELENÝ HÁJ :/
 AŽ SA HUSKY NAZOBAJÚ
 NA TRÁVNÍČEK POSEDAJÚ
 HÁJ HUSIČKY HÁJ,
 POD ZELENÝ HÁJ

JÁ HUSÁREK MALÝ

The musical score is written in 4/4 time and consists of two systems. Each system has a vocal line (I.) and a guitar line (II.).

System 1:

- Vocal Line (I.):** Four measures of music. Chords above the staff are Dm, Gm, C, and F.
- Guitar Line (II.):** Four measures of music. Chords above the staff are Dm, A, Dm, G, C, C7, F, and A.

System 2:

- Vocal Line (I.):** Four measures of music, starting with a measure number '5'. Chords above the staff are Dm, Gm, Dm, A, and Dm.
- Guitar Line (II.):** Four measures of music. Chords above the staff are D, Gm, Dm, A, and Dm.

1. JÁ HUSÁREK MALÝ,
BOTKY ROZTRHANÝ,
JÁ NA VOJNU NEPOJEDU,
AŽ BUDU MÍT NOVÝ

2. TATÍČEK TO SLYŠEL,
VEN Z KOMŮRKY VYŠEL,
BOTKY MU DAL UDĚLATI,
JÁ NA VOJNU MUSEL

3. JÁ HUSÁRKA MALÁ
MEZI HUSÁRAMA,
HUSÁRŮ JE NA TISÍCE
A JÁ JEDNA SAMA

HUSÁRŮ JE NA TISÍCE
A JÁ JEDNA SAMA

KDO UMÍ VAŘIT PĚRY

The musical score is written for two parts, I and II, in a 4/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The score consists of four systems of two staves each. The first system (measures 1-4) ends with repeat signs. The second system (measures 5-8) starts with a measure rest labeled '5'. The third system (measures 9-12) starts with a measure rest labeled '10'. The fourth system (measures 13-16) starts with a measure rest labeled '13'. The melody in part I is simple and rhythmic, while part II provides a harmonic accompaniment.

1. Kdo umí vařit pěry
 Kdo umí vařit pěry, naša tetka
 Ona dává kus trnek doprostředka
 Měla mamka, měla sýr, synek jí ho ho vymlsil
 Eja hoja duša moja

2. Kdo umí jezdit s koňma, naši strýček
 Až jim jiskry létají z podkoviček.
 Vždycky koňa pohladí, než mňa na ňho posadí
 Eja hoja duša moja

KALAMAJKA, MIK, MIK, MIK

The musical score is written for two parts, I and II, in a 4/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The melody consists of a sequence of eighth and quarter notes. The first system contains four measures, and the second system, starting with a measure rest labeled '5', also contains four measures. The notes in the first system are: Part I: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4; Part II: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4. The second system continues with: Part I: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4; Part II: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4.

*Kalamajka mik, mik, mik,
oženil se kominik.
Vzal si ženu Elišku,
v roztrhaném kožišku.*

*Kalamajka pěkná věc,
když je zima šup na pec.
Když je teplo šup dolů,
kalamajku tancuju.*

DĚVČE HUSY PASE

The musical score consists of two staves, I and II, in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The first system covers measures 1-4, the second system covers measures 5-8, and the third system covers measures 9-12. Measure numbers 5, 8, and 11 are indicated at the start of their respective systems.

1. DĚVČE HUSY PASE
 JA PĚKNĚ NASTROJA SE
 HUSY POPELAVĚ
 JA MAJÚ PÍRKA ZLATÉ

2. DĚVČE HUSY PASE
 JA PĚKNĚ NASTROJA SE
 HUSY POTRATILO
 A SAMO ZABLÚDILO

ČÍ SÚ TO KAČENY

I.
 II.

5
 I.
 II.

8
 I.
 II.

1. ČÍ SÓ TO KAČENY
 V TOM NAŠEM JEČMENI
 /: PÁNA POLESNÉHO
 JÁ SU DCÉRKA JEHO :/

2. A KDYŽ SI TY DCÉRKA
 PÁNA POLESNÉHO
 /: ZAŽEŇ SI KAČENY
 DO JEČMEŇA SVÉHO :/

3. PŘES PLOTY SKÁKALA
 KAČENY CHYTALA
 /: KAČENY DIVOKÉ
 DÍVČA MODROKÉ :/

HNALO DÍVČA KRÁVY

The musical score is written for two staves, I and II, in a 4/4 time signature. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into three systems, each with a measure number (1, 5, 8) and a chord symbol above the first staff of each system.

- System 1 (Measures 1-4):** Chords are F, C, and G. The melody in staff I consists of quarter notes: F4, G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4. Staff II follows a similar pattern with lower notes.
- System 2 (Measures 5-8):** Chords are C, F, C, and F. The melody in staff I consists of quarter notes: C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Staff II follows a similar pattern with lower notes.
- System 3 (Measures 8-11):** Chords are Gm, C, and F. The melody in staff I consists of quarter notes: G4, F4, E4, D4, C4, Bb3, A3, G3. Staff II follows a similar pattern with lower notes.

1. /: Hnalo dívka krávy, ://: z Uher do Moravy. :/
/: Krávy hore hájkem, ://: dívka se šohajkem. :/

2. /: Krávy za moravú, ://: voděnky hledajú. :/
/: voděnky studenej, ://: travičky zelenej. :/

3. /: Krávy potratilo, ://: samo zablúdilo. :/
/: Pod javor si sedlo, ://: snídaničko jedlo. :/

4. /: na javor pohlédlo, ://: orla tam uhlédlo. :/
/: orle, milý, orle ://: kde sú krávy moje. :/

MNĚ TATÍČEK KÁZAL

Předehra

A E A Hm E A

I. II.

7 E H E Fis H

I. II.

11 E Fis H E

I. II.

1. MNĚ TATÍČEK KÁZAL,
 ABYCH SEČKU ŘEZAL
 /: A JÁ CHĚJKA KALHOŮTATA
 NA MUZIKU BĚŽAL :/

2. A TATÍČEK ZA MNŮ
 S TATAREM PO PAŽŮ
 /: POČKAJ, POČKAJ DAREBÁKU,
 ŠAK JÁ TI UKÁŽU :/

3. KDYŽ SEM PŘIŠEL DOMŮ,
 KAZALI MNĚ KLEČAT
 /: A JÁ MALÉ NEBOŽÁTKO,
 JÁ SEM SA DAL BEČAT :/

VSTÁVAJ, VSTÁVAJ HOSPODÁŘU

The musical score is written for two parts, I and II, in a 4/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The score consists of three systems of staves. Each system has a treble clef staff (I) and a bass clef staff (II). Chord symbols are placed above the staves: Em, H, Em in the first system; D, G, D, G in the second system; and H, Em, H, Em in the third system. The melody in part I consists of quarter notes, while part II features a mix of quarter and eighth notes, often with a sharp sign indicating a specific note.

*I. VSTÁVAJ, VSTÁVAJ HOSPODÁŘU
 VSTÁVAJ LENIVÝ
 VŠECÍ PTÁCI POSTÁVALI
 LEŽJA K SNÍDANI*

*/: EJ, NAPŘED LETÍ KOS,
 TO JE TEN VRANÝ HOST
 TA NÍM LETÍ KŘEPELE
 JINÝCH PTÁKŮ DOST:/*

PŘES POTOK SKÁKALA

Dm

The musical score is written for two parts, I and II, in a 4/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of staves. The first system (measures 1-4) starts with a Dm chord. The second system (measures 5-8) includes C and F chords. The third system (measures 9-12) includes Gm, A, and Dm chords. The melody in part I is a simple sequence of eighth and quarter notes, while part II provides a harmonic accompaniment with some chromaticism.

I.

II.

5

I.

II.

8

I.

II.

1. PŘES POTOK SKÁKALA
KAČENY LÁPALA,
KAČENY DIVOKÉ,
DĚVČE MODROKÉ

2. PŘES POTOK NESKÁKEJ
KAČENY NECÁPEJ
ŠAK JICH NEDOSTANEŠ
JE VELKÁ VODA DNES

NAŠE TETKA ŘÍKÁVALA

The musical score is written in 4/4 time and consists of three systems of two staves each, labeled I and II. The key signature has one flat (B-flat). The first system (measures 1-4) has chords Dm, Gm, and A. The second system (measures 5-7) has chords Dm, C, F, C, and F. The third system (measures 8-10) has chords Gm, A, and Dm.

1. NAŠA TETKA ŘÍKÁVALA,
 ABYCH DOBŘE PASÁVALA,
 A JÁ PASAT NEBUDU,
 RAČI OD NÍ PRYČ PŮJDU

2. SAMA JÍDÁ SUPY, RAKY
 A MNĚ DÁVÁ SYROVÁTKY
 A JÁ U NÍ NEBUDU,
 RAČI OD NÍ PRYČ PŮJDU

3. PIJE VÍNO ZE SKLENICE
 A JÁ VODU ZE STŘEVÍCE
 A JÁ U NÍ NEBUDU,
 RAČI OD NÍ PRYČ PŮJDU

4. SAMA JEZDÍ NA KOČÁŘE
 A JÁ MOSÍM JET NA KÁŘE
 A JÁ U NÍ NEBUDU,
 RAČI OD NÍ PRYČ PŮJDU

Charakter tance – Slováký verbuňk

Slováký verbuňk patří mezi mužské tance skočného charakteru. Je tancem improvizovaným a má zvláštní ráz, neboť ačkoliv se převážně tančí hromadně, každý z tanečníků přitom tančí sám za sebe s výrazem své regionální a místní příslušnosti, svého tanečního umění a povahy. Verbuňk se tancuje na určitý okruh písní, mezi nimiž od druhé poloviny 19. století převládají tzv. písně novouherské.

Vznik tance

Název tance je odvozen z německého slova Werbung (tj. najímání, ucházení se) a z praxe náboru do vojenské služby, prováděného u nás do roku 1781 za účasti profesionálních vojenských tanečníků, jejichž projev byl asi jedním z impulzů ke vzniku tohoto tance.

Verbuňk je v České republice rozšířen pouze na Slovácku, kde se pro něj užívají nebo užívaly i jiné názvy – cifra, cifrování, cifruňk, čardáš, čardášování, verbování, skákání, grepčení (grebčení).

Slováký verbuňk má obvykle tři části: předzpěv, při němž je pohyb tanečníka, pokud nestojí společně s ostatními ve vázaném půlkruhu, velmi individuální, dále taneční část pomalou a taneční část rychlou, která je volnou pohybovou kompozicí s osobitou atmosférou.

K předchůdcům verbuňku patří tzv. mládenecké tance, ale i jiné pohybové formy, z nichž se postupně vyvinul. Patří k nim tance do skoku, soutěživé tance o to, kdo nejvýše vyskočí, individuální projev mužů v točivých tancích, dále – a asi především – přizdobovaná (cifrovaná) chůze mužů v průvodech a při obřadních obchůzkách a snad další tance se soutěživými prvky. Dalším impulzem bylo zřejmě též rozšíření písní novouherského stylu. Etnochoreologové soudí, že se verbuňk formoval jako samostatný tanec ve druhé polovině 19. století a v průběhu 20. století se vyvinul do šesti regionálních typů.

Typy tance

Podle stavu současného bádání lze hovořit o šesti typech slováckého verbuňku:

1. z okolí města Strážnice
2. z okolí města Kyjova
3. hanácko-slováckém z okolí měst Hustopeče a Ždánice
4. hornáckém z okolí Velké nad Veličkou
5. uherskohradištském z okolí Uherského Hradiště a Uherského Brodu
6. podlužáckém z okolí města Břeclavi

Funkce tance

Slovácký verbuňk plní stále několik funkcí a vyznačuje se vysokou emotivností, což souvisí mimo jiné i s tím, že jde o tanec improvizovaný, a poskytuje tedy širší prostor spontaneitě. Původně se tímto tancem loučil odvedenec před odchodem do vojenské služby, kdy tanečník kompenzoval značné psychické napětí z blížící se životní změny, avšak současně dával najevo, že je této služby schopen, a snažil se působit na druhé pohlaví. V tanci tedy dominovala funkce psychologická, soutěživá a erotická. Časem jej převzali i další mužští členové komunity, byl postupně začleňován do dalších příležitostí lidového života a tím nabýval nových funkcí. Zvláště důležitou se stala funkce obřadní, k níž se brzy přičlenila funkce reprezentační, dále vyjádření povahy, okamžitého duševního i fyzického stavu tanečníka a posléze jeho identifikace s obcí či skupinou komunity.

V současnosti se dále rozvíjí funkce obřadní, neboť verbuňk je součástí slavnostních průvodů a celého komplexu hodových zvyků, kdy se uplatňuje nejvíce. Tančí se v průvodu domácí chasy po obci, při vítání stárka před jeho domem, na zahájení a ukončení taneční zábavy, každá skupina přespolních chlapců je po příchodu uctěna tím, že dostane možnost, aby si verbuňk před všemi přítomnými zatančila. Zachována zůstává rovněž jeho funkce soutěživá, jelikož tanečníci porovnávají své výkony mezi sebou. Nově získává funkci znakovosti – projev příslušnosti k té části mládeže, která projevuje kladný aktivní vztah k dědictví tradiční lidové kultury.

Provádění tance

Pro dokonalé provedení verbuňku je nutné, aby interpret ovládal několik dovedností. První z nich je zpěv a dále je nutné zvládat a správně využívat dialekt. U dobrého tanečníka se rovněž předpokládá dobrá znalost repertoáru písní, tedy textů i melodií, které při tanci užívají. Z hlediska pohybového je důležitá náročnost, množství, pestrost, návaznost a úroveň provedení tanečních prvků a figur. Tanečník musí rovněž zvládnout prostorové uspořádání, kompozici a gradaci tance. Slovácký verbuňk je jedinečným projevem lidské kreativity právě tím, že na poměrně malém území, které Slovácko v rámci Moravy zabírá, a za použití shodných tanečních motivů (výskoků, přeskoků, odskoků, přiklepů, srážení pat, podupů, potlesků, dřepů, přednožování, zanožování atd.), avšak jiným způsobem provedených a s jinou intenzitou, četností výskytu, vedením nohou, někdy i rukou, a držením těla při tanci se vyhranil, jak bylo uvedeno výše, v šest svébytných regionálních typů. Specifičnost verbuňku spočívá v jeho komplexnosti a každé taneční provedení je vlastně jedinečným výkonem. Sami tanečníci i diváci vnímají verbuňk značně emotivně a stejně jako v minulosti i dnes si cení vynikajících tanečníků verbuňku – verbířů.

Tanec - „Danaj“

Nedílnou součástí pěveckého umění lidového je i umění hudební a taneční. Je nejtypičtějším párovým tancem Strážnicka, který se tančí při lidových zábavách, slavnostech a tradičních událostech, i přesto, že během doby byl poznamenán různými vlivy, zejména vývojem a změnou hudeb, které si přizpůsobovaly podání, ale i rytmus. Tak je tomu zejména u dechových kapel, které vystřídal starší a původnější muziky hudecké a cimbálové.

DANAJ — párový tanec (popis)

Danaj řadíme do figurálních párových tanců, hudebně hraných ve 2/4 taktu.

Chlapci přináležejí vedoucí úloha v tanci, projevuje se jednak zpěvem (danajových písní) a cifrováním. Muž předstupuje před muziku a předzpívá píseň, zé cifruje na přehrávku a tleskáním vyzve k tanci dívku – ženu.

Danajový postoj: tanečník a tanečnice stojí vedle sebe a dotýkají se boky čelem k muzice. Chlapec uchopí dívku pravou rukou v pase a levou rukou uchopí pravou ruku dívky ve výši hrudi. Ruka dívky – ženy spočívá na chlapcově levém rameni, loktem dolů za zádi.

Danajový krok: nášlapová vnější noha na pološpičce (první doba), druhý krok vnitřní nohou do mírného pokrčení (druhá doba), krok není strohý – ostrý, je pozvolný – měkký (ladný, důstojný). Danajový krok se tančí v otáčkách za děvčetem i za chlapcem, buď na místě, nebo z místa směrem dopředu či dozadu. Pomocný danajový krok je jednodušší, je to vlastně přísunový krok vpřed a vzad. Zde se užívá jednoho kroku vpřed nebo i dvou kroků vpřed.

Otáčky dívky se dějí buď na čtyři doby tj. dva danajové kroky s držením za pravou ruku v levé chlapcově ruce nebo rychlá otáčka na dvě doby, provedená ve stejném držení na jeden danajový krok. Výjimečně se může dívka točit bez držení chlapce, ale toto točení se užívá velmi zřídka a jen po krátkou dobu.

Další varianta držení: dívka stojí k chlapci natočena čelem tak, že se špičky pravých nohou dotýkají. Chlapec drží dívku pravou rukou v pase a levou rukou na levé lopatce. Dívka má levou ruku položenou volně na chlapcově pravé ruce a pravá ruka pak spočívá na chlapcově levém rameni.

Třetí varianta držení: při pomocném danajovém kroku užívá se buď držení křížového, když jsou obě ruce kříženy za zády. Pár stojí vedle sebe. Druhá možnost je: chlapcova levá ruka nahoře a pravou rukou drží dívčinu levou ruku (obvykle při zpěvu mezi tancem) podél těla.

Ani v těchto třech variantách nebyly vyčerpány všechny taneční možnosti, kterých využívají improvizovaně jednotliví schopní tanečníci i taneční páry. Tanec danaj, který je oběma tanečníky harmonicky sladěn, působí velmi důstojně a elegantně. Není náhodou, že i přes pomalejší rytmus se stal velmi oblíbeným párovým tancem na Slovácku a v celé naší vlasti.

Zdroj: Lidové tradice

Příklady písní k tanci:

Dyž sem byľ malučký pacholíček

Dyž sem byľ malučký pacholíček, chodiť sem na jabka do ščepniček,
chytili ňa, pobili ňa, malučko živého nechali ňa.

Hrajte ně husličky

Hrajte ně husličky, z javora deštičky, co ste ně hrávali, u mojej mamičky.
Hrajte ně husličky, z javora hladkého, co ste ně hrávali u tatíčka mého

Ej létala laštověnka

/: Ej létala laštověnka, létala, :/

/: až sa ona černej zemi týkala. :/

/: Doletěl k ní krahulíček, malý pták, :/

/: kdy sa budeš laštověnko vydávat. :/

ODZEMEK

Odzemek je improvizovaný mužský tanec skočného rázu spojený s pasteveckou kulturou karpatského oblouku. Vznikal při gajdách a píšťalách na pastvě, kdy si chlapci krátili svůj čas a cvičili se v obratnosti. Tančival se také s valaškou a dnes jej odlišujeme pod názvem „obuškový“, někdy také s pistolí a prý i se šavlí. Je to tanec sólový, 2/4 rytmu s postupně se zrychlujícím tempem od andante až po allegro vivo. Taneční píseň má v podstatě jedinou osmitaktovou melodii a píseň Hopsa chlapci od země s drobnými textovými obměnami, je doložena již ve 14. století. Tanec se vyznačuje velkým vnitřním napětím, pravidelným rytmem, avšak stupňujícím se tempem, prudkými a přesnými pohyby, mrštností a až akrobatickou obratností a velkým množstvím figur, které tanečník může kombinovat dle svých fyzických a psychických možností, momentální nálady a improvizčních schopností.

Tanec začíná skokem na volné prostranství a nejčastěji bývá zahajován zpěvem. Potom se pohyb rozvíjí od sunů a pomalých drobných přízemních figur, přesně rytmicky vyšlapávaných až po typicky odzemkové, často velmi dovedné skoky. V této vrcholné fázi tanečník ukazuje, co vlastně dokáže, jak umí zvládnout tělo v plném tempu, při němž využívá i akrobatických prvků. Nakonec ještě několik rychlých figur při zemi a rázem na znamení tanečnicko se končí. V tanci se projevuje pružnost, kterou se vyznačují Valaši, projevuje se v něm i nespoutaná živelnost horalů, to vše se pak promítá do jednotlivých figur a jejich kombinací. Prudké, dynamické a přesné pohyby, plné vnitřního napětí doprovázené výkřiky a hvizdy vyjadřují individuální prožitek každého tanečníka, který tak sobě i ostatním ukazuje svoji mrštnost, pružnost, živelnost, rychlost i sílu. Je ctí každého tanečníka, aby byl jeho tanec odlišný od odzemku jiných interpretů, každý pracuje s jednotlivými prvky tance svým osobitým, neopakovatelným způsobem. Tanec i v současnosti plní několik funkcí - reprezentační, soutěživou, erotickou i zábavní. Vyjadřuje plně povahu, duševní i fyzický stav tanečníka, jeho chlapství a identifikaci s určitou komunitou - „toto sa tančí u nás na Valašsku“.

Ještě v první polovině 20. století se tradoval odzemek předáváním z generace na generaci působením vynikajících tanečníků. Postupně, jak mizelo přirozené prostředí (salašnictví), ve kterém se tento mužský taneční projev udržoval a rozvíjel, zužoval se počet interpretů i množství příležitostí, kdy byl tancován.

Díky sběratelské činnosti Miloše Kašíka, Jiřího Parduby, Zdenky Jelínkové a dalších je popsána celá řada odzemkových figur. Jsou k dispozici filmové, video, či DVD záznamy z různých soutěží, přehlídek nebo vystoupení a každý z tanečníků má možnost se s nimi seznámit. Z této škály pak vybírá prvky, které mu nejvíce vyhovují, které jej oslovují a inspirují a s těmi pak dále pracuje. Každé předvedení odzemku je vlastně improvizace na „dané téma“. Vypělí interpreti, při hledání vlastního osobitého tanečního vyjádření, mnohdy zařazují do tance nové prvky a tím přispívají tvůrčím způsobem k jeho neustálým proměnám.

Hudební doprovod, doložený v 17. století, představovaly dudy, případně dudy s píšťalou. K typickému hudebnímu doprovodu patřila též hudecká muzika. Postupně, od poloviny 19. století, byly dudy nahrazovány cimbálem a ve 20. století jsou již běžným doprovodem při tanci odzemek cimbálové muziky. Nikdy dechová hudba.

Odzemek je specifický mužský skočný tanec improvizacího charakteru, spojený s pasteveckou kulturou karpatského oblouku. Má společné kořeny s obdobnými východoslovanskými mužskými tanci. Je to tanec sólový, 2/4 rytmu s postupně se zrychlujícím tempem od andante až po allegro vivo. Nejvíce se v něm odrážejí specifika valašského tanečního a pohybového umění i valašské pastevecko-rolnické kultury, tvořil historicky rovnocenný protějšek k párovému tanci staršího typu, zvanému valaský-valaská. Oba nacházíme souběžně v nejstarších charakteristikách lidového tance na Valašsku. S temperamentním skočným tancem mužským, sólovým nebo hromadným, sestaveným z nejrůznějších obrátů, skoků a odvážných gest, tančeným velmi často i s obuškem-sekyrkou se setkáváme po celém Karpatském oblouku. Tento tanec je možno charakterizovat jako starý tanec pastýřského původu pravděpodobně se starobylými prvky vojenskými, který pronikl později z prostředí pastýřského do prostředí vojenského-hajduckého. Ale hranice tohoto pronikání a vzájemného ovlivňování nelze už přesně stanovit. Tanec se objevuje v různých pramenech pod různými názvy – hajduk, skok, jíti do hajducha, hajduchovat, gajdúk, skákat od země, k zemi křepčiti, kozélka převrátití, honácká, ondraš, ondrašův skok, zbudnik. Většinou jsou tyto názvy odvozeny od charakteristických tanečních figur, např. hajduchový skok je popisován jako střídání dřepu s výskokem do stoje o patách snožmo nebo do stoje o jedné noze, v jiných popisech je pod pojmem hajduch popsána figura kozáčkových poskoků v dřepu. Také se setkáváme s pojmem skočit sobě a obuchem zatočit, tedy taneční figura, kdy tanečník při tanci otáčí valaškou-obuškem nad hlavou, eventuálně jí otáčí nízko nad zemí a přeskakuje ji. Všeobecně je rozšířená také figura pod názvem holuby třískat (luskat). Všechny tyto taneční figury obsahuje i valašský odzemek. Soudobý valašský odzemek je tanec promyšlené kompozice, s postupnou gradací v tempu i složitosti tanečních figur. Tanečních figur je popsáno několik desítek a každý interpret do svého odzemku volí ty, které nejlépe odpovídají jeho naturelu a fyzickým dispozicím. Mnozí z vynikajících odzemkářů se snaží zařazovat i figury nové, dosud nepopsané a žádným z „konkurentů“ netančené a tím neustále tanec rozvíjejí a obohacují. Současný, zejména soutěžní tanec, má obvykle sedmidílnou strukturu se stupňujícím se tempem a se zvláštním regionálním pojmenováním každé části: začíná skokem na taneční prostranství a předzpěvem neboli poručením, následují suny, poskoky po kruhu, výskoky od země, spodkové figury, vrchové figury a na závěr friška. Vyjma poručení může tanečník každý díl opakovat dle libosti, případně jej vypustit – to závisí na jeho momentální fyzické a mentální kondici. Tanec však vždy končí na znamení tanečnickovo.

Historie tance:

Tanec typu odzemek, jeho hudební i textové paralely, nacházíme pod různými názvy v podstatě po celém karpatském území. K výraznému odlišení od jiných regionů na našem území došlo pravděpodobně pod vlivem asimilace starší zemědělské kultury a valašské kolonizace, která ovlivňovala formování kultury v horských oblastech podél uherské hranice přibližně od 15. století. Nejstarší písemné zprávy o mužském tanci, který měl s největší pravděpodobností spojitost s dnešním tancem odzemek, nacházíme přibližně od poloviny 17. století. Ale teprve 19. století přináší poznatky o valašském tanci pojmenovaném již konkrétně odzemek. Melodie, na niž se odzemek tančí, byla zaznamenána již v 14. století. První filmový záznam tance odzemek pochází z roku 1925, který vznikl při příležitosti folklorních slavností I. Valašský rok. Jsou na něm zachyceni Rudolf Londin a Karel Langer. Od padesátých let 20. století se valašský odzemek udržoval a udržuje především v rámci činnosti folklorních souborů a za účelem jeho přehlídek a soutěží.

Čerpáno:

Sbírky Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Pro rozmanitost a folklorní inspiraci uvádíme seznam všech tanců Čech, Moravy, Slezska a Slovenska

Lidové tance československé

(Abecední seznam jich a literatura.)

Je jich známo již veliké množství. Ale nejsou všechny popsány též choreograficky. Naopak — je řada československých tanců, známých jen podle jména, jindy opět podle jména a příslušné melodie (písně) zároveň, ale v obojím případě schází zde často to nejdůležitější — popis choreografický. Zapisující lidové tance měli i mají sběratelé patrně velmi těžký úkol. Neboť býti současně dialektologem, hudebníkem i choreografem — je vlastně nemožno. Posuzují-li se proto nepříznivě tu a tam práce prvních našich sběratelů tanců (písni) lidových, nezapomínejme, že se tu jednalo vždy o sebrání materiálu. Teprve ze zkušeností rostou předpoklady práce i její pravidla. V tomto oboru lidopisném nutno proto zvláště oceňovati záslužnou činnost sběratelskou, již doplniti — pokud to ovšem ještě je možno — jest úkolem soupisu národopisného. Podávám, pro něj aspoň abecední seznam známých tanců, po případě tanečních her a zábav československých, napsaný původně pro Pazdírkův Hudební Slovník Naučný* — r. 1928 — na základě tištěného i rukopisného materiálu, jak zřejmo i z připojené literatury.

1. Tance české.

Ambit, Andulka, Anička, Bába (Babka), Bajrák, Bavoračka (Baboračka), Bavorák (Baborák), Bažant, Beran, Bílá hora, Bližňo-vák, Boty, Boudy, Bramborová kaše, Brejle, Břítva, Bublanka, Bublavá, Budějovická, Bydžovák, Bzikota, Cedulička, Cibulářská, Cibule, Cibulička (Cibulinka), Cikánka, Couračka, Cukrabant, Cvrček, Čepení, Čert, Červená růžička, Čočka, hrách, Čtyrpárová, Čtyřkročná, Derektorka, Divoká, Do kola, Do kolečka, Doušky, Dudačka, Dudák, Dupavá, Dupavec, Dupavka, Dupák, Důtky, Dvojpolka, Dvojskočná, Dvoukročák, Pasuněk, Fiala, Flámiš, Formanka, Furiant, Furiantek, Groš, Hacafourek, Halda, Hambálky, Hanácká, Hančička, Hoblovák, Holubička, Honivá, Honza pádavec, Honzíček, Hoptáč, Houpačka, Houpává, Houser, Hovado, Hrachová, Hrachoviště, Hrábě, Hrách a kroupy, Hrnčíř, Hrozička, Hubička, Hubičková, Hulán (Ulán), Hulanka, Husa černá, Husar, Husarka, Husička, Chamajda, Chodovská, Chytavá (Chytaná), Ječmen, Jeníček, Ježek, Jidáš, Johanes, Kadlec (Tkadlec), Kalamajka, Kalcovská (Tkalcovská), Kalhoty, Kalup, Kalupád, Kanafas, Kannonýr, Kaplan, Kaplanka, Kaplánska, Kaprál, Kaprálka, Kapsička, Kapusta, Karafiát, Kaše, Káča, Kedluben, Kejbavá, Klatovák (Latovák), Klatovák malý, Klatovák pravý, Klatovák velký, Klatovec, Klekavá, Klempák, Klouzačka, Klouzák, Kobyla, Kobylenka, Kocour, Kocourek, Kohout, Kohoutek, Kokeš, Kolečko, Kolébavka, Kolo, Kolomazna, Kolovrat, Kolovrátek, Komárno, Komediantská, Kominíček, Kominík, Komorná, Koně, Koníček, Kopák, Korale, Korbel, Kostelák, Košíček, Koště, Kovář, Kovářka, Kovářská, Koza, Kozačka, Kozácká, Kozák, Kozel, Kozelka, Kozí špacír, Kozlíček, Kradená, Krakovec, Kráva, Krejčí, Krocán, Krosna, Kroužek, Křepelka, Křížák, Křížák malý, Kšandy (Šandy), Kucmouch

(Kucmoch), Kudlička, Kukačka, Kukavá, Kuželka, Kytička, Landverák, Laskavec, Latovník, Ledecká, Legruta (Regrúta), Ležák, Libochovská (Libochouská), Litory, Litoměřická, Líbání, Lívanec, Loudavá, Maďar, Maděra, Majncpolka, Makovická, Manická, Manžestr, Marcelin, Marjánka, Martin, Mašina, Mateník, Mazulák (Mazurák), Mazura (Mazurka), Máje, Medvěd, Menuet (Minet), Měkota, Mlynářská, Moták, Motovidlo, Mrkvička, Mynářka, Mynářské řemeslo, Myslivec, Myslivecká, Mysliveček, Myška, Nabíhaná, Na bobku, Na krok, Na křepelky, Na půl skoku, Naschvál, Natřasák, Nimra, Nový svět, Nudle, Ůbkročák (Okročák), Obrok, Oklepák, Opočenská, Osmička, Otče náš, Ovčák, Oves, Panáček, Pančava, Panenka, Pardubačka, Pardubák, Pasáčka, Pastýř, Pavouk, Pelikán, Pepík, Pětičtvrtní, Pětipárová, Písmeny, Placek, Plačtivá, Plácavá, Pobíjačka, Polbírská, Polka, Polka dvojitá, Polonéz (Polones, Polonéza), Praskač, Prkno, Prkýnko, Procházivá, Propletačka, Proso, Proti sobě, Protivínská, Průchod', Předák, Přeskok, Přibíračka, Pšenička, Pusltanc, Putna, Půlkrok, Rachotil, Rak, Ras, Ráčata, Ráček, Rákosí, Regrutýrka, Rejdovačka, Rejdovák, Rendlík, Rokycanská, Roveňačka, Rozkročák, Rozmarýna, Ruchadlo, Rusák, Ruská polka, Růžička, Rychnovská, Řemeslník, Řetěz, Řezanka (Řezačka), Řeznická, Řezníček (Řezník), Řípa (Řepa), Salát, Sasák, Sedláček, Sedlák, Sedmička, Sekyryčka, Selka, Silnice, Skákavá, Skočák, Skočavka, Skočná, Skotská, Slavíček, Slemenská, Slepá, Slepíčka, Slouha, Směsek, Směska, Smrčina, Sousedská, Sousedská dudácká, Sprosták, Starodávná, Stodola, Stolička, Straka, Strašák, Strnad, Strniště, Struhadlo, Střečák, Studánka, Sýkorka, Šafář, Šaryváry (Šarybáry), Šavlička, Šáteček, Šátečková, Šenkýřka, Šestipárová, Ševcovská (Šeucouská), Školácká, Šlapák, Šmikuranda, Šmitec, Šotyš, Šoufek, Šoupaná. (Šupaná), Šoupák, Špacír, Špacírka dudácká, Špejchárek, Štajryš (Štajdyš), Švec, Švihák, Tajč, Taliján, Tatíček, Tesař, Tesařská, Tetka, Točák, Točená polka, Tolary, Trakař, Tramlampolka, Tramlička, Tráva, Trnky, Třeboňská, Třínožka, Tuchověřická, Tuplpolka, Tylor (Tyrol), Ťopka, Umrlec, Utíkavá, Valach, Valčík, Válenny minet, Vážky, Vejr, Veksír, Věneček, Věnečková, Vika, Višeň, Vláčitá, Vlečná, Vojenská, Vojna, Vokolo, Vokročák, Vokurek, Volky, Volný tajč, Vonička, Voračka, Vosňák, Vošatka, Votava, Votavka, Vousř, Voves, Vrkoč, Vršovská, Vrták, Zahradnická, Zahradníček, Zahradník, Zajíc, Zastavovaná, Zákolanská, Zákonopí, Zbraslavák, Zelenák, Zelený kousek, Zelí, Zimnice, Zloděj, Zouvák, Zpáteční, Zpáteční poloneza, Zubák, Žába, Žabařská, Žebrák, Železnice, Žežulička, Žid, Židák, Židovka, Židovská a j.

2. Tance moravské

Balbamína, Bélinka, Blacká (Blatská), Bzikota, Cigánska (Cigánsky), Cikán (Cigán), Cófavá (Coufává), Cufák, Cůpek, Čeladenský, Černá vlnka, Čert, Danaj, Do kola, Dudácká, Dudy, Dunaj, Dvoják, Dymák, Pašančárský, Galup (Kalup), Groš, Hanácká, Hladký, Hodinář, Holan, Holáni, Holóbek (Holúbek), Holubec, Holuběnka, Holubička sivá, Hoptáč, Hotařská, Houser, Hovado, Hrabový, Hrách a zahradník, Hrášek, Hrožený, Hruška, Hubičková, Husarska, Husička, Hustopečská, Choďavá (Choďová), Choďovská, Janek, Jatelinka (Jetelinka), Kačok, Kadlatka, Kalamajka (Kolomejka), Kalina, Kanafaska, Kastrol, Káča, Káčer, Klaňaný, Kocourek, Kočička, Kohoutek, Kohút (Kohout),

Kolo, Komár, Koníček, Konopě, Konopná, Kopáč, Kopistova, Koskaný, Košíkárska, Kot, Koval, Kovář, Kozaj-ka, Kozák, Kožuch, Kožušek, Královničky, Kroček, Křížák, Křížek, Křížná, Křížový, Kukačka, Kukaná, Kúlaná, Kyjový, Laštovička, Legátková, Ležák, Lipový, Liška, Maďar, Maďara (Maděra), Malení, Manská, Manžestr, Marevská, Marjánka, Mazur, Menuet (Minet), Metlářská, Mynářský, Myslivecký, Mysliveček, Na holúbka, Na konopě, Na palicu, Napřed i nazad, Obracany, Obtúlaný, Ódzemek, Opacity, Otče náš, Ovčácký, Ovčák, Ovesňák, Pacholci, Pasáčka, Pastýřská, Paterka, Páv, Pilky, Písmeny, Plácavá, Plesková, Pod šable, Polka fryška, Pomalučka, Požehnaný, Praskač, Přikleková, Pšenka, Rajdák, Rajdovačka, Rak, Rédovák (Rejdovák), Rožek, Ruská, Řeznická, Řezník, Sedláčka (Sedlcká), Sedláček, Sedlák, Sedmikrok, Sekera, Sekerečka (Sekerenska), Silnice, Skočná, Skotská, Slavík, Slovenčina, Slovenská, Smyk, Sousedská (Sósedská, Susedská), Srňátko, Starodávný, Starohanácká, Starosvetska, Stodolenka, Strakatý, Strašák, Strnisková, Stúpavá, Šáteček, Šátečková, Šatková (Šátkuvá, Šátkový), Ševcovská (Ševcuvská, Ševcovská), Švec (Ševec), Šiml, Šmihák, Šmuryna, Šotyš, Špacírka, Šúpavá, Šústavá, Švihák, Tetka, Tikovský, Tlesková, Točák, Točený, Trnaveček, Trnka, Troják, Troják koryčanský, Trojky, Třaslavica, Třesavá, Valaška, Valašská (Valašský), Varšavjanka, Verbiřská, Věneček, Vláčitá, Vlevo, Vojenský, Volný, Vrták, Vrtěná, Vytáčaný, Zahradnická, Zahradníček, Zahradník, Zachodzený, Zajíček, Zavadák, Zavádává, Zavádka, Zásmažka, Zbojnická, Zeman, Zezulenka, Zpáteční, Ztracená, Žabská, Žduchavá, Žebrák, Žehnaný, Žid, Židovka, Židovská (Židovský), Žnecká a j.

3. Tance slezské

Abeceda, Balger (Bulger), Bijak, Cigani, Cikaň (Cigaň, Cigon), Cúpek, Černá vlnka, Čihaný, Dědeček, Dožinkový, Dráteníček, Dratenik, Dvojan, Funty, Gazda, Gazdový, Hajduk, Hanyzek, Hlavatý, Hodinoř, Hospodoř, Hrobař, Hulán, Huláni, Husar, Husička, Hvězda, Chodzená, Janovský, Jednu, dvakrát, Kacabajka, Kača, Kačok podlizany, Kanáfaska, Kocur, Kocurek, Kohucek, Kolomajka, Komár, Komoři, Kopyst, Kostušek, Kot, Kovalíček, Kovalový, Kovol, Kozera, Kozezyj, Kozok (Kozak), Kožuch, Krmášový, Křížok (Křížák), Křížový, Kuň, Kyjok, Kyjový, Lender, Levá nožka, Lubavý, Luka zeleno, Maďar, Malý křížok, Maryna, Mašina, Maštalka, Metlový, Minet, Mlýn, Mlýnek, Mosteček, Muzikancký, Myksik, Mynář, Mysliveček, Na Heličku, Ondrašuv, Opacity, Osmerky, Ovčař, Ověňžok, Paproč, Pasáčka, Patalion, Pilky, Pleskaný, Pohančok, Polonez, Foštovský, Požehnaný, Punty, Rejdoch, Roz, dva rozy, Ruská polka, Rybař, Sedlišťský, Sedlok (Sedlák), Sedloček, Selský, Skákavý, Smyk, Stará Maryna, Staro bába, Stařeček, Stolkový, Strašok, Sviňok, Šarvák, Šatečkový, Šatkový, Školák, Šmechtaný (Šmachtaný), Šmihák, Šotyš, Špacírka, Štyry koně, Švajstryk, Švec (Ševec), Těleneci, Těšiňok, Tkač, Tlučený, Trampa (Trampi), Trnek, Trojan, Třeti šust, Úzká cesta, Vandrovaný, Vekslpolka, Velký křížok, Vojenský, Volky, Vpřed, vzad, vlevo, Vrobek, Vrták, Vruny, Vyky, Vyměnkařky, Vvodzany, Zahradník, Zbojnický, Zeman, Zolity, Z prajské Němec, Žabský, Žebrok (Žebrák), Žid, Židak, Židovy (Židovský), Židovka (Židovka), Žilový a j.

4. Tance slovenské

Bozkávaný, Brantský, Bystrý, Čapkaný čardáš, Čerešňový, Debnársky, Frišký (Frišná), Hajduchy, Hajdúcký, Hrožený, Hruška, Jánošíkov plač, Juháska, Káčerovy (Kačerský), Klapkaný, Kloněný, Kohútový, Kolo, Kolomyjka (Kolomejka), Kožuch, Kručení, Lopatkový, Maďar, Makový, Mäsiarsky, Metlový, Od zeme (Odzemek, Odzemok), Poduškový, Pokonný mládenecký, Pozabučky, Proplétaná, Rezký, Ručníkový, Sedem, Slovenská, So štětkou, Starosvetsky (Starosvetska), Stoličkový, Strašiak, Stupkový, Šablový, Ševcovský, Šiatkovec, Šiatkový, Tichá, Valašská, Vankušový, Verbunok (Verbillig), Vrcený, Zajāčkový, Zbojnický, Zrkadlový, Žabáci, Židovský a j. *

Čerpáno:

Národopisný věstník Československý XXV

